

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Nămăru de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Demisiunea d-lui Oncu din comitetul național.

D. dr. Nicolae Oncu, a trimis azi președintelui partidului național, d. Gheorghe Pop de Băsești adresa de mai la vale, care vorbește dela sine, fără alt comentariu:

Domnule Președinte,

In aceste vremuri grele prin cari trece se frământă întreg neamul românesc din țara noastră, cari reclamă încheierea tuturor forțelor noastre împotriva dușmanului comun:

Văzând eu că de o vreme îndelungată în loc de un apel la o conlucrare frățească și comună în interesul cauzei naționale, membrii de aceiași principii ai partidului și în special, fără de nici un temei și fără de temere pedeapsa lui Dumnezeu, zilnic suntem cauzați de infama crimă a trădării de care din partea presei oficiale și a unor colegi din comitetul național, fără scrupul și fără apel;

Văzând, că începând dela memorabila conferință a comitetului, din Decembrie trecut, s'a pornit fără zăgaz, un adevărat potop de injurii, calomnii și insulte brutale

atât în contra persoanei, cât și în contra întregii mele vieți publice, prin broșuri dar mai ales cu tot desfrâul în organul autorizat al comitetului;

Văzând eu, că d. Dr. Alexandru Vaida, în broșura sa, iar d. Vasile Goldiș în organul oficios al comitetului, în numele disciplinei și al solidarității de partid, pe față și fără de nici o șfială proclamă distrugerea mea și a instituțiilor naționale, create cu atâta trudă și jertfă, în fruntea cărora stau eu și cari au adus atâtea bune servicii neamului nostru;

Văzând că mai ales în presa oficioasă a comitetului, zilnic se provoacă și asmuță spiritele contra mea și zilnic se comit cele mai detestabile orgii pentru anihilarea întregii mele vieți, petrecute vreme atât de îndelungată în muncă, cinste și omenie;

Văzând că toate aceste orgii și toată vrajba asta se face sub scutul și sub numele comitetului, fără nici un semn de opoziție sau reprobare, ci după toate semnele cu aprobarea domnilor din comitet;

Văzând și convingându-mă, că toate solicitările și încercările mele sincere și loiale de a restabili pacea precum și glasul puternic de pace al poetului și distinsului meu amic d. Octavian Goga, au rămas zadarnice și au răsunat în pustiu, mai

ales la onoratul comitet național, care în loc de luptă contra dușmanului, și-a înscris pe șteagul său perirea noastră și a instituțiilor naționale create de noi;

Văzându-mă astfel dat pradă celor mai murdare atacuri și silit să-mi caut reparație pe calea justiției pentru ultragiile adu-se cinstei mele personale în organul oficios al comitetului;

Din toate aceste considerente, eu sub forța acestei nenorocite situații nu pot avea mai mult loc și nu pot coopera cu domnii colegi din comitet; drept aceea, pentru toată vrajba și vremea asta de bejanie națională, lăsând întreaga răspundere asupra onor. comitet, care a provocat-o și o susține cu atâta îndărătnicie, prin aceasta am onoare a Vă prezenta, domnule Președinte, demisiunea mea din comitetul național.

Declar însă că stau și voi sta neclintit pe bazele programului nostru național și ca membru al partidului nostru național, îmi voi face, ca și până acî, totdeauna datoria mea de român.

Arad, 14 Iunie 1911.

Dr. Nicolae Oncu.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Desvoltarea artelor.

Frumosul în natură.

De A. D. Xenopol.

(Urmare)

Explicarea cu toate acestea este ușor de găsit. În vremurile vechi natura se arăta omului ca un mister neexplicabil. Nu e vorbă și astăzi în fondul minții rămâne o ghicitoare tot atât de neînțeleasă, căci cum spune poeta: *în față cu infinitul noi suntem mici, c'am rămas pe multă vreme tot stăruitori pe „ghici”*.

Dar dacă explicarea ei intimă nu poate fi nici cercată, acea științifică care lămurește cel puțin producerea exterioră a formelor, înșeală adesea lumea asupra pătrunderii minții în secretul ei. Pentru că știm bunăoară că nervii sunt organul gândirii, mulți cred că prin aceasta am pătruns chiar în natura intimă a cugetării. Pentru că atribuim căderea corpurilor unei puteri a gravitației, credem că am înțeles pentru ce corpurile sunt atrase către centrul pământului și așa mai departe. Cei vechi nu aveau nici măcar iluzia unei științe științifice a lumii. Totul era pentru ei un mister nepătruns, o minune tănuțită. Nepuținând înțelege din fenomenele naturii, ei considerau numai din punctul de vedere al înțelegerii lor asupra soartei omenești și fie aceea fa-

vorabilă, fie dimpotrivă, le adorau: în cazul întâi din recunoștință, și al doilea din frică. Religiile vechi sunt toate, în pozitivismul lor, niște adorări ale puterilor naturii și zii celor vechi nu sunt altceva, decât personificarea acelor puteri ascunse cari provocau pricinii sau nepricinii oamenilor. De aceea natura nu putea fi concepută din punctul de vedere al frumosului, deoarece cătră ea omul era legat prin interesul religios, frica ori recunoștința, element esențial, potrivit unei întipăririi estetice care cere un element de căpetenie al ei, o deplină desinteresare. Simțul estetic era pe atunci confundat în acel religios și dacă se ridicau adăpostiri frumoase zeilor în templele lor dacă se concepeau figurile lor în trăsături frumoase, precum se vede aceasta din statuaria antică, aceasta se făcea din cauză că, simțământul estetic se credea prea fericit de a putea sluji de podoabă celui covârșitor al religiei.

Arta veche însă ținând numai cât timp concepțiunea ei îi dăduse naștere, trăise în conștiința creștin, care prin principiile de care era condus. filosofii vechi și arta începu să decadă și apoi se stinse.

Religia politeistă fu înlocuită cu monoteismul și-l îndreptă către celelalte; îl îmbiă să caute trebuia să devină dușmanul oricărei forme estetice. Creștinismul desbină pe om de această lume și-l îndreptă către celelalte; îl îmbie să caute a tăia toate legăturile ce lipise pe om de acest pământ, deci și acea a frumosului, chitul cel mai puternic al vieții. Idealul religiei creștine era uritul, prin urmare tăgăduirea principiului artei. Dacă în antichitate frumosul naturii nu putea fi perceput deosebit de religie ca simțământ ne-

atârnat, din pricina confundării lui cu acel mai covârșitor al dependenței omului de dumnezeire, în timpul creștinismului atare simțământ nu putea apărea la lumină din pricină că frumosul în deobște deci și idealul naturii era izgonit din sufletul drept credincioșilor.

— Intr'adevăr să cerceteze cineva formele artei creștine și va rămânea lovit de uriciunea idealului ei. Sfinți și sfinte slabe, cu corpurile mistuite sub hainele bătoase, cu înlăturarea ori cărei goliciuni, cu lipsă totală de respect în reproducerea formelor firești, cu înlăturare voită și pare că sistematică a ori cărei trăsături frumoase, și tinzând a înlocui toate aceste elemente fără de cari o artă nu poate ființa, cu adâncimea căutătimii ochilor așa ca din oglinda lor să răsară închinarea sufletului către plămăntorul a tot ce viază, — iată în puține cuvinte idealul artei creștine. Și să se mai observe încă însemnata împrejurare că figurile din timpurile cele dintâi ale creștinismului, precum sunt acele ale lui Hristos, purtând în spate micul simbolic din catacombele sf. Agnes din Roma, tot mai au pe ele o rază de frumusețe, pe când mai târziu toate acestea se pierd și figurile creștine ajung niște adevărate carieaturi. Cauza e că în primele timpuri arta creștină tot stătea încă sub înfrigurarea acelei antice, al căreia ideal era frumuseța fizică, pe când mai târziu acel ideal fu mult și tot mai mult părăsit cu cât propășia noua concepție a îndepărtării omului de cele lumesti.

— Ce a fost arta creștină primitivă o putem vedea noi orientalii în jurul nostru în toate părțile. Nu avem nevoie a studia *productul* și prin muzee cum o făc apusenii pentru cari artele pla-

„Autonomie națională”. Dl Goldiș începea mai dăunăzi un articol astfel: „Ținta cea de pe urmă a politicii românești este: *autonomia națională a Românilor din Ungaria*”. Am fi foarte încântați de aceasta declarație a dlui Goldiș, dacă n'am ști că d-sa în parlament, a fost aproape singurul dintre deputați, care a recunoscut „*unitatea națiunii maghiare*” în discursurile sale, care a combătut cartea lui Aurel C. Popovici și a spus că federalismul e o prostie, și care în sfârșit n'a suflat nici un cuvânt patru ani cât a fost deputat în cameră despre această autonomie. Acum când nu mai e deputat scrie:

„Cel mai apropiat scop al politicii noastre românești deci, este deșteptarea poporului întreg la conștiința, că numai autonomia națională în cadrele monarhiei habsburgice îl poate mântui de pierire și-i poate asigura prosperarea culturală și materială”.

Cât a fost deputat era o țântă mai apropiată, alcoolismul despre care a perorat admirabil în parlament, platitudinile la adresa lui Apponyi, doamnei Apponyi, astea erau problemele cari îl preocupau pe dl Goldiș.

Și pentru înfăptuirea autonomiei naționale zice, că lupta este grea nu atât cu Ungurii, nici cu Românii renegați, ci e grea cu „Tribuna” bag-seama fiindcă ea a cerut totdeauna... autonomia națională.

Concluzia deci: Distrugerea „Tribunii”! Sus Ungurii, Mangra și Goldiș, cari ne vor aduce autonomie națională!

Alegerea dela Seghedin. Azi a avut loc alegerea de deputat în Seghedin, în locul răpauzatului deputat baronul Bánffy.

S'au prezentat doi candidați, amândoi guvernamentali: Eötvös Károly și baronul Gerliczy Ferencz.

Alegerea s'a terminat după orele 8 seara cu învingerea lui Eötvös, care a avut sprijinul Jidanielor.

Din cameră. În ședința de azi s'a continuat discuția bugetului ministerului de culte.

S'a votat, cu mare majoritate, propunerea de a se lungi ședințele cu o oră. De mâine, Joi, începând ședințele vor dura până la orele 3 d. a.

La sfârșitul ședinței de azi au fost interpelări.

Alegerile din Austria.

Rezultatele, cunoscute până acum, ale alegerilor de eri confirmă prevederile exprimate de corespondentul nostru din Viena. În mai bine de jumătate dintre circumscripții alegerea s'a sfârșit fără ca vre-unul dintre candidați să fi obținut majoritatea absolută de voturi cerută de lege. Ziua hotărâtoare va fi deci ziua balotagiilor.

S'a confirmat și prevederea a doua, privitoare la situația dinamică a partidelor. Deși partidul creștin-social în Viena a suferit o înfrângere greu simțită. Dintre 20 de mandate, câte le avea dintre cele 33 ale Vienei, abia și-a menținut 2. Pentru toate celelalte trebuie să reia lupta în balotagii. Cu toate acestea, însă, și în sînul acestui partid s'a produs mai mult un reviriment de persoane. În Tirol, spre pildă, acest partid și-a recucerit toate mandatele avute și, poate, va reintra în noul Reichsrath cu acelaș număr de reprezentanți care îl avuse înainte.

Cu toate acestea nu se poate tăinui că partidul creștin-social, atât de puternic mai înainte, a suferit și până acum o grea înfrângere morală. Dintre toți șefii acreditați ai partidului, nici unul n'a putut să obțină, la alegerile de eri, majoritatea absolută. În Viena au reușit până acum numai doi candidați aproape necunoscuți.

Principele Liechtenstein, șeful partidului, a ajuns în balotaj. Tot aceiaș soartă a avut Dr. Weisskirchner, ministrul de comerț; Dr. Gessmann, fost ministru; Dr. Pattai, președintele Reichsrathului; Dr. Witteck, fost ministru-președinte; Dr. Neumayer, primarul Vienei, și mulți alții.

Firește, înfrângerea aceasta este a se atribui în rîndul întâi marilor disensiuni ce s'au ivit în partidul creștin-social după moartea lui Lueger. Deodată cu dispariția acestei individualități puternice, care reprezintă unitatea partidului, s'au ivit certuri mărunte pentru șefia autorizată a

partidului. S'au ivit două curente puternice. Curentul aproape reacționar al fruntașilor (rămăși acum la alegerile de eri în minoritate) și curentul liberal al oamenilor de muncă.

Între cele două ziare mari ale partidului, clericalul „Reichspost” și liberalul „Deutsches Volksblatt” se dă și acum o luptă pe viață și moarte. Adversarii nu și aleg armele și se combat cu extremă înverșunare, aruncându-și reciproc cele mai grosolane injurii. Alegerile de eri au dovedit, însă, că pentru cucerirea maselor nu este de ajuns o autoritate fictivă, ci trebuie o autoritate reală, care însă nu se poate câștiga prin concluze și hotăriri neexecutate, ci numai prin o muncă de organizare serioasă.

În ce privește rezultatele alegerilor de eri, până la orele 2 dimineața erau cunoscute următoarele rezultate.

Au fost aleși:

Germani liberali	38
Creștini-sociali	44
Cehi	46
Sociali-democrați	30

La balotagii vor avea să lupte creștin-socialii pentru 18 mandate cu social-democrații; Cehii pentru 26 mandate cu social-democrații; Germanii liberali pentru 16 mandate cu creștin-socialii și pentru 37 de mandate cu social-democrații.

Germanii liberali au câștigat până acum 8 și au pierdut 1 mandat câștigat de social-democrați; social-democrații au câștigat 1 mandat și au pierdut 7 mandate câștigate de Germanii liberali și 2 mandate câștigate de Cehi.

Alegerile din Bucovina.

Dintre cele 14 mandate ale Bucovinei s'au împlinit 13 în mod definitiv. Au fost aleși 5 Ruteni, 6 Români, 1 sionist (Straucher) și 1 agrarian german.

La Rădăuț va fi balotaj între creștin-socialul Hruschka și Lucian Brunner.

stice a îmbrăcat pretutindeni vestmântul frumosului. În toate bisericile noastre, în toate icoanele din casele noastre (pe unde se mai află acestea), aceleași chipuri sarbede, fără viață și fără frumusețe, aceeași lipsă de desemn, de perspectivă, de colorit natural, de trăsături care să încante ochiul și să ademenească privirea, acelaș ocean al uritului care înecă în valurile sale toate izvoarele estetice. Față cu această uriciune a formelor plastice este curios de-a constata o frumusețe în creațiunile arhitectonice și muzicale ale artei creștine bunăoară în biserica Sf. Marau din Venetia sau în cătările lui Palestrina. Care să fie cauza acesti excepțiuni la regula uriciunii artei creștine?

— Credem că tot deosebirea între artele plastice de o parte și arhitectura și muzica de alta, o va explica. Creștinismul învață nimienicia pierzătoare a trupului, a cărnei, și izbânda sufletului asupra acestor lanțuri ale iadului. El trebuia deci cu deosebire să desprețuiască și să respingă corpul omenesc și deci să fugă de frumoasa lui înfășurare, de aceea sculptura și pictura sunt urite. Dar în arhitectură și în muzică elementele frumosului sunt neatîrnate de formele corporale; ele constau în combinări

de linii și de sunete. Aici religia creștină nu avea de ce să combată frumoasa alcătuire; ba plănuirea supremului ceator cerea chiar ca frumosul să fie întrebuintat, și de aceea arhitectura și muzica creștină pot îmbrăca forme estetice. Așa se observă un fenomen paralel ce se petrece înspre religia mohamedană. Această religie, de teama idolatrii oprește cu totul reproducerea dumnezeirii sub chipul omenesc. De aceea pictura și sculptura nu s'au dezvoltat de loc la Arabi, afară decât în sensul de ornamentații decorative; iar arhitectura dimpotrivă a produs neîntrecute juvaeruri. Religia mohamedană suprimă cu totul artele plastice; religia creștină le impune pe acestea uriciunii; iar ambele înfățoșează o arhitectură (creștinismul și în muzică) bogată în creațiuni neperitoare.

Renașterea aduse pentru prima oară o dezbinare între concepția religioasă și cea a frumosului și dădu acestui simțământ o valoare neatîrnată, aceasta tocmai din cauza contrazicerii în care se puse arta renașterii hultuind pe ideea creștină, lădușmana formelor frumoase formele estetice ale concepțiunilor artei antice.

Madonele lui Corregio ofer în această pri-

vire contrastul cel mai izbitor. Deși ne reprezintă pe muma lui Hristos, ele sunt figurate ca de elegante în pozele și ținuta lor, așa de cochet în coafura și toaletele lor, încât par a fi mai curînd niște curtizane decât niște sfinte. Și apoi chiar pictorii și sculptorii cei mari ai renașterii nu lucrau ei alături de concepțiunea creștină de cea păgână? Raphael nu a făcut o „lângă familie” și madoanele lui, lângă „Sf. Cecilia” și „Transfigurarea”, „Școala din Atena” adică reprezentanții filozofiei chiar, triumful Ariștiei cu amori aruncând săgeți; iar Corregio zugrăvește noaptea sfântă, nașterea lui Hristos, alături cu reprezentațiile pe deplin erotice ale Ledei îmbrășoșată de Iupiter sub forma unei lebede; sub cea a unui nour; și chiar marele Michelangelo care ornează capela sixtină cu cele mai stranie concepțiuni religioase ce a putut crea în creații omeneste, a zugrăvit și el pe Leda cu Hristos în o poziură care face chiar cu greu expunerea tabloului în sală liberă dintr'un muzeu. Așezarea păcat contra ideii creștine arată că făcându-se pictorii cari îndrăzneau să le întreprindă, făcându-se un mare pas în emanciparea frumosului din lanțurile religiei.

(Va urma.)

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de lipsă la: **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely** Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe plătire în rate lunare fără nici o unca de preț.

Mare asortiment în trusouri pentru mirese. La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Rezultate nouă.

Viena, 14 Iunie. Până azi la amiazi sunt cunoscutе alegerile în 424 de cercuri. În 241 de cercuri alegerile s'au sfârșit cu proclamarea câștigătorului candidat, în 176 cercuri va fi balotaj.

Au fost aleși între alții:

61 creștini-sociali
43 social-democrați
34 Cehi
43 Germani
11 Poloni
5 Români.

Organizarea creditului popular.

București, Iunie.

Am cetit cu un viu interes și m'a pătruns adânc articolul de fond din revista „Luceafărul”, scris de dl Tăslăuanu cu un mare dor de mai spre bine a poporului nostru românesc, precum și alte articole privitoare la întregirea organizării noastre economice.

Acelaș dor, nu cel de a mă mândri sau de a cuceri laurii deșertăciunii, mă împinge astăzi și pe mine cu o tărie neștrămutată și hotărâtă, să aștern în fața bietului nostru popor românesc părerile mele, care poate sunt aceleași și ale mulți altora, păreri, care dacă se vor înfăptui cu o clipă mai iute ne vor avânta cu atât mai repede spre înălțimile norocoase ale progresului.

Nimeni nu mai poate nega, cu atât mai puțin noi, că idealurile noastre naționale nu vor putea lua ființă, câtă vreme vom stărui să rămânem un popor de oameni săraci.

Ce trebuie să facem prin urmare?

Să căutăm mijloacele, care să vindece neputința băncilor capitaliste românești pe care le avem până acum, care le împiedică să ajute la îndestularea și a micilor plugari, meseriași și negustori, trebuie să li-se de și lor, ba mai mult lor, tot ajutorul, cu atât mai mult cu cât putem s'o spunem sus și tare că la noi nu sunt decât mici plugari, meseriași și negustori.

Este deci cât se poate de grabnic, să mijlocim în sfârșit o deslegare prielnică și împăciuitoare a acestei întrebări de trai-nicie a poporului românesc.

Mijloacele le-am găsit. Ele zac în organizarea unui sistem de credit popular.

Să nu fie cu supărare, dar trebuie s'o mărturisim cu toată conștiința că băncile capitaliste românești au în vedere întâi și întâi partea bănească și numai mai apoi și partea socială, culturală și morală.

O fi fost bine așa mai de mult, dar astăzi nu se mai poate. Pe vremuri a fost de ertat, fiindcă înființarea lor având de luptat cu băncile străine în ființă, au trebuit să aibă în vedere mai mult sau chiar numai partea bănească ca să nu piară de o moarte dorită.

Astăzi însă având destule, ba în unele localități prea multe pe deoparte, iar pe de alta știindu-le întărite și înstărite, nu mai vrem să se învârtăască numai în îngustul cerc al foloaselor pipăitoare și su-nătoare, ci să-și lărgească cât mai mult cercul îndatoririlor lor, luând și calea altor afaceri, nu numai ale celor curat bănești.

Băncile capitaliste românești încuviințează împrumuturi, însă cu multe legă-

mente și cheltuieli; mai niciodată nu deschid ele credite celor mici.

Neajunsul deci pricinuit micilor plugari, meseriei și negustoriei e îndoit de mare. Pe deoparte i-se resping banii care i-ar fi de lipsă ca să poată trăi sau să poată înflori. Pe de alta se înlesnește concurenților străini din țară și din străinătate mijlocul ca să producă în câțini mai mari și mai ești. Băncile capitaliste românești nu se expun prin urmare la nici un risc. Pentru banii dați împrumut primesc sau cambii sau obligații, cambii cu garanți, cari trebuie întotdeauna plătiți, neiscă-lind de pomană, iar obligații împreunate cu cheltuieli de întabulare ș. a. m. Ca să se pună odată capăt acestor neajunsuri pentru micii plugari, meseriași sau negustori, și pentru ca băncile capitaliste românești să se bucure și în viitor de aceeași cinste și să aibă aceeași trecere ca și până acum, trebuie tot ele să se opintească și să înfăptuiască un fel de Mutualitate de bancă, încurajată și subvenționată de ele. Trebuie să le cerem acestor bănci un avans pentru mica plugărie, meserie și negustorie, avans care nu-l vor da de-a dreptul — neriscând iarăși nimic — ci *Băncilor cooperative de plugari, de meseriași sau de negustori*, care trebuie fără șovăire înființate.

Numai astfel vor putea merge mână în mână băncile capitaliste românești cu cele cooperative de tot felul. Numai așa se vor întregi unele pe altele, iar la olaltă vor desăvârși organizarea creditului românesc.

Băncile cooperative s'au înființat în multe țări și despre roadele binefăcătoare care le-au dat și le mai dau nu ne îndoiim ca cineva să mai fie rămas nelămurit.

În Germania Schultze-Delitsch a răspândit ideea creditului popular. Astăzi se prețuesc în milioane foloasele aduse de această organizație care comanditează pe mica și mijlocia plugărie, meserie și negustorie. Așa că la Nemți creditul e organizat în toate părțile pe deantregul pentru toate stările ale puterii producătoare, pe când la noi nu-l găsim nicăiri. Dar nu-i destul ca numai băncile capitaliste românești să aibă bunăvoință, în viitor, ca să se poată întemeia băncile cooperative. Mai trebuie ca acestea s-o aibă și ele, ținând o contabilitate cu rinduială pe care, la trebuință, să n'o respingă niciodată pentru lumurirea băncii comanditare. Astăzi un punct de căpetenie pentru trăinicia băncilor cooperative de aci încolo. Nădăjduim că în schimbul ajutorului dat de creditul cel nou, cei interesați vor înțelege în sfârșit, că nu vor putea cere totodată bani împrumut și să ascundă celor, cari îi împrumută, folosința acestor bani. Iată partea moralizatoare.

Nu mai lungesc vorba. Ca să sfârșesc țin să spun, că această organizare a creditului popular poate și trebuie să fie îmbărbătată și ajutată bănește de băncile capitaliste românești. Să întemeiem așa-dar bănci cooperative locale de tot soiul, fără ajutorul dușmanilor noștri, dacă vrem să isbândim. Numai inițiativa privată românească trebuie s'o vedem pre-tutindeni la lucru.

Băncile acestea le vom ramifica apoi între ele, ca să le mărim puterile.

Să nu cerem ajutor nici dela stat, nici

dela străini. Statul n'are nici mijloacele, nici priceperea voită pentru așa ceva, iar străinii n'au nici acelaș scop, nici aceeași bunăvoință.

Cu această restricțiune nădăjduim că se va înfăptui cât mai repede creditul popular printre toată românimea. D-lor frunțași ai nemului românesc, e în joc puterea noastră însași de producție, putere fără de care nu-s cu putință adevăratele îmbunătățiri economice, sociale, culturale, morale, la fapte deci! *Traian Țărnău.*

Cehan.

Zilele trecute întâlnind pe dl Iorga în București, îmi spuse:

„Așa-ți trebuie, dle Bocu, dacă dta ai dus o așa canalică ca Cehan în redacție. Nu știai dta, ce a făcut cu mine, Cehan? L'am primit din milă, i-am dat casă și masă și în urmă m'a pungășit ca nimeni altul.”

Am încercat să-i explic dlui Iorga, chestia cu Cehan și d. Goldiș, cu notița etc. D. Iorga însă m'a întrerupt:

— „Te rog să nu-mi explici nimic, mi-e destul să-l văd pe Cehan amestecat, ca să știu că e o infamie la mijloc.”

Ca și dl Iorga, așa am pățit-o eu cu Cehan. L'am adus din București, acum sunt aproape doi ani, la recomandăția dlui Slavici, care l'a ținut cu săptămânile dându-i câte un franc la zi, ca să nu moară de foame. Ajuns în redacție, m'am convins din prima zi, că dl Cehan, este cu desăvârșire un agramat, care nu știe să concordeze o frază corectă. Ca să-l putem totuș utiliza, l'am pus la corectură. Un an și jumătate însă n'a fost în stare să învețe nici corectura și ajunsese o adevărată belea pentru redacție. Veți întreba, de ce l'am ținut totuș un an și jumătate? Din milă. De câte ori era vorba să-l primenim, d'atâtea ori venea să plângă, să nu-l nenorocim, că n'are unde să plece. Mă căuta acasă la locuință, colinda pe la dd. Oncu, Raicu și iar îl toleram mai departe, pe lângă nesfârșite făgăduieli de îndreptare. În chipul acesta m'a estorcat și pe mine de bani, iar administrației i-a papat sute de coroane anticipativ, plus abonamente încasate în țară și neadministrare ziarului. Un haimana iresponsabil de faptele sale.

Înainte de Paști și-a cerut concediu pe o săptămână, ca să meargă acasă. Au trecut însă și două săptămâni și Cehan nu s'a mai reîntors, cu toate că i-se pusese în vedere, că în cazul că nu se va ținea de cuvânt, va fi demisionat.

Atunci, mai mult la stăruința colegilor mei am hotărît să-l demisionăm, cu o cale să scăpăm ziarul de o cheltuială absolut inutilă. În numărul de azi al „Românului”, Cehan, între alte „destăinuirii” ce face „stimatului amic” Goldiș, spune între altele minciuni, că și d. Gheorghe Popp a părăsit redacția, împreună cu alți „gazetari buni” ca dsa. Ca să se vadă în ce împrejurări a plecat Cehan, din redacție, reproduc dintr'o scrisoare ce primesc azi dela dl Gh. Popp, următoarele rânduri:

Dragă dle Bocu. Am cetit tocmai acum declarația lui Cehan și firește sunt scârbit de ea. Regret că și prin stăruința mea (ideea fusese ce-i drept a lui Montani) ai hotărît să-l suprimi și în felul acesta am contribuit să te expui răsunării atât de mârșave a ti-pului, etc. Al d-tale, Gh. Popp.

Câteva zile după telegrama prin care îl demisionam, primesc dela Cehan următoarea scrisoare:

Apreciație dle Bocu. Telegrama trimisă din partea „Tribunei” mă găsește în Botoșani și mă surprinde cuprinsul ei. Nu mă așteptam la așa ceva, eu mă străduiesc pe aici pentru a o populariza și alerg pe la interviuri și când colo mi-se dă lovitură. Cu toată modestia mea mă doare în suflet și cred că ați greșit procedeu acestă. Era nemerit să-mi spuneți la Arad înainte ca să-mi regulez situația, dar nu așa, o Doamne gândeam că gazetarii au suflute deosebite. E o tactică greșită. **Mă veți primi din nou or nu eu voi fi un adevărat credincios al „Tribunei”.** Vă rog ca abonații cari i-am trimis (Pentru cari n'am primit nici un ban. N. Red.) să se trimeată foaia, (observați stilul lui Cehan) ce va zice lumea de pe aici că numai sunt la d-v., va crede că am știut că nu sunt și i-am mintit. M'ați pus în dureroasa situație ca să nu știu ce să spun miresei.

hodorone-trone demisionat. Si câte altele. Mai bine imi spuneati deunazi când cu Maior.

Dle Bocu, D-voastră sunteți personajul care cântăriți faptele și consecințele și vă rog să vă pronunțați. Trimit tuturor din redacție dragostea mea.

Cehan.

Trei săptămâni în urmă „aderentul credincios al „Tribunei“ e în solda dlui Goldiș. Acesta-i Cehan. Și acum tipul vine și mă face el „mediocru“. „fără cultură“, „fără talent“ că nu scriu niciodată articole de fond, că mi-le serie alții etc. Ar fi, firește, sub demnitatea mea să stau în mod serios cu Cehan de vorbă. Sunt gazetar de doisprezece ani, în restimpul acesta am scris cel puțin 5—600 articole de fond, martori imi sunt colegii mei de cuvintele elogioase spuse în repetite rânduri de d. Goldiș asupra articolelor mele și asupra activității mele ziaristice; d. Iorga remarcă în „Neamul Românesc“ un articol neiscălit al meu cu cuvintele: „un admirabil articol publicat în „Tribuna“, sub titlul „Dinasticismul nostru“; d. Vaida imi reproduce un articol în broșura sa (scris firește despre dânsul.) Le ating astea mai mult în treacăt, căci repet nu țin de demnitatea mea să discut cu Cehan. Nici nu scriu rândurile astea pentru el. Nu. El e un biet nenorocit, care serie cum îi place dlui Goldiș. Cât era la noi făcea și glume de astea: „Dle Bocu, lăsați-mă să mă dau eu la ei în articol de fond“. Rîdeam firește toți de nobila indignare a dlui Cehan. Sunt de altfel în păstrarea noastră un vraf de nuvele, schițe, articolașe, comise de dl Cehan, cari, natural, n'au văzut niciodată lumina tiparului. Le punem acum gratuit, bucuros la dispoziția „stimatului amic“ Goldiș.

În numărul de azi, ziarul autorizat al partidului național, publică pe o pagină întreagă, *cicero*, proza lui Cehan. Încun prețios concurs, pentru „restabilirea disciplinei și a solidarității naționale“ — vorba dlui Goldiș, din scrisorile cu cari invită scriitorii din regat la oala cu carne.

Eu cu cehan am terminat.

Arad, 14 Iunie 1911.

Sever Bocu,
Redactor la „Tribuna“.

Scrisori din București.

București, 1 Iunie.

Iar mi-a venit în minte icoana duioasă a lui Ion Adam. Așa sunt eu. Uit așa de greu pe cei ce mi-au fost dragi. Și nu-i uit nici odată pe cei ce au încercat să mă lovească fără motiv.

Scria la cartea lui „Constanța Pitorească“ și-i trebuia o traducere în versuri din Ovid. Poetului roman esilat pe malurile Pontului Euxin voia să-i dedice un capitol separat. Avea un deosebit cult pentru acest cântăreț, față de care soartea n'a avut nici o milă.

Și cum pășeam liniștiți dealungul digului ce înaintea sfidător în mare, deodată se opri. — Vezi, patima omenească cum a fost de neînduplecată cu omul ăsta! Ai crede că în vechime oamenii au fost mai buni, că sufletul lor mai simplu se înduioșă mai repede. Aș! Parcă toate s'ar fi petrecut azi. Mă uit la cele ce se petrec în viața noastră, la patimile cari se deslănțuesc, la sentințele cari se pronunță cu atâta ușurință și nu văd nici o deosebire între atunci și acum.

Hai? Ce faci? Politicianii sireacii! Ei să trăiască. Și ți fac ei câte-o trebușoară de rămâne de pomina pentru veacuri! Politicianii l-au expulzat și p'asta, de groază căși va câștiga trecere pe lângă împărat. Ce nu-i în stare să facă politicianul!

— Dar noi ce facem? Nu politică?

— Ei aș! Noi scriem românește. Politicianul nu are nație. El e același aici ca și la Budapesta, ca și la Viena sau Berlin. Dorul lor? Să stea veșnic în frunte! Mijloacele li-le-a indicat Machiavelli. Când își văd situația periclitată sunt gata să facă orice nedreptate. Puțin le pasă de durerea ce o simte un individ, sau o întreagă clasă socială în urma loviturii lor...

Era așa de liniștită marea, peste care soarele de mai arunca în valuri lumina, făcând-o la fiecare tremurare săși arate bogăția de curcubeu. Dinspre răsărit se vedeau în zare pânzele unei corăbii.

— Știi ceva? Ia adunăți gândurile! Cântă marea asta frumoasă. În sufletul vostru de ciobani pribegi sunt note frumoase. Fă ceva bun. Mă

gândesc ce-ar fi dac'aș adaoge un capitol, în care să arăt ce s'a scris la noi despre mare. Cum au cântat ai noștri marea. Poporul a cântat-o așa de frumos:

La late polate
La corn de cetate,
Unde marca'mi bate..."

Mi-am adus acum iar aminte de vorbele lui. Mi-am adus aminte, cetind stihurile stupide, pe cari le serie o lăpădătură a speluncilor din mahalalele bucureștene la adresa lui Goga. Mi-am adus aminte, când am cetit triviaitățile ce se publică în „Românul“, când am văzut că oameni bătrâni de acum, *oameni însurați* nu se sfîșie să vorbească de „traffiruri“ și alte drăcovenii, dela cari ar trebui să le fugă mintea acestor „educatori“ ai nenorocitului popor românesc. Mă gândesc la ce spunea săraul Ion Adam despre politician. Dacă l-ar fi cunoscut pe politicianul oficial român din Ardeal, ar fi adăogat cu siguranță:

— La voi politicianul oficial n'are nici cel mai elementar simț de pudicitate. Nu există în Ungaria lege în contra pornografiilor?...

Cetese în unele ziare că „Românul“ a fost dat în judecată pentru agitație. În altele se spune că numai dl Goldiș ar fi fost chemat în fața judecătorului de instrucție pentru un discurs agitațiv. Odată mai mult se vede lipsa de temeinicie a acuzațiilor acestor oameni. Căci nici o mișcare nu s'a observat în mijlocul poporului românesc în urma articolelor de presă sau a discursurilor. Nici o pornire care să amenințe temelia statului unguresc. Totul e în bună liniște spre părerea de bine a oblăduitorilor de neamuri.

Peste tot procesele de presă sunt un anaeroidism greșos. Ele au logica jidanului, care cere să fie spânzurat ștregarul ce'l lovise cu piatra în călcăi „căci „dacă ar fi fost acolo ochiul, nu l-ar fi scos?“ Dacă, în urma cutărui discurs, sau a cutărui articol, s'ar fi răsculat poporul, statul n'ar fi fost primejduit? Cam așa judecă inteligenții procurori unguri, cari văd un pericol pentru stat orice pornire spre lumină a celor mulți și muncitori și curați la suflet. Când este însă vorba de moralitatea publică, puțin se interesează. Iată de pildă un pasaj din Nr. 116 al „Românului“, pasaj care constituie într'adevăr un pericol pentru moralitatea publică:

„*Independenta*“, demimonda babă, terenul pe care se prostituează intelectul, sub antrepriza lui moș Niculue acest vulgar pamflet de opoziție, are tupeul să numească pe dl Duiliu Zamfirescu: plagiator insolent. *Înțelegem ca o gazetă românească de peste munți să nu aprobe părerile marelui artist, considerând adevărul că și în artă, „poporanismul“ este o hrană necesară sufletului întocmai cum stomacului îi prieste și ceapa tot așa de necesar ca și crema fină, cu atât mai mult cu cât poporanismul cuprinde și el transcendentism și senzorialism în măsura firici artei curate. Însă contra unei păreri „Tribuna“ nu opune alta, ci atacă cu insulte ordinare după cum se obișnuiește în traffirul său intelectual.*

Gândiți-vă acum că acest pasaj îl cetese preoții cu frica lui Dumnezeu, castele fice de preoți, învățătorii și dascălițele noastre. Gâniți-vă că ar putea ajunge sub ochii elevilor de liceu. N'ar avea nici un efect asupra moralului lor? Dacă un elev dela unul dintre liceele noastre și-ar permite să serie cuvântul „traffir“ în caetul lui de compoziții, ar fi cu siguranță eliminat. Dar când le scriu bătrînii? Domnule procuror dela Oradea nu te gândești la gogorița agitației. Ea nu există. Dar gândește-te la ravagiile ce le pot face în popor asemenea triviale pornografii. Pentru astea da, trage la răspundere pe autorul lor!

O mulțime de reviste literare au încetat de a mai apărea. Unele din cauza nepăsării publicului, altele din cauza conducătorilor lor. Pe cei grupați în jurul lor îi ridicau în slavă, oricât ar fi fost de mediocri, pe scriitorii dela alte reviste îi desconsiderau, sau aveau față de ei o vădită pornire dușmănoasă. Deviza acestor reviste era următoarea: Cine-i cu noi este geniu, cine e în contra noastră, de-ar fi cu stea în frunte, este o nulitate! De aici apoi răspândirea în public a celor mai curioase păreri despre unii scriitori. Revistele au pierit și nu-i nici o pagubă. Scriitorii și-au continuat activitatea fiecare în

direcția lui și cine are talent se impune și fără osanalele aduse de patronul cutărei reviste. Ce e mai rău este că spiritul acela de admirație mutuală s'a transpus, odată cu rodnică activitate a colaboratorilor literari, în „presa“ autorizată din Ardeal.

Ați cetit reclama ce o face „Românul“ lui Horea Petrescu, care a tradus, probabil din nemtește un roman de Björnson. Tânărul muncitor al condeului este numit nici mai mult nici mai puțin decât „distinsul“ nostru scriitor! Primește Horea acest epitet? Nu cred. Este el destul de cuminte ca să priceapă că este vorba de deviza atâtor reviste, cari aveau ca deviză: Cine-i cu noi e geniu!... Și ea om cu judecată va ști cum să aprecieze complimentul. Autorul acestor rânduri e mândru de titlul de poetastru căpătat dela ostașii sfintei solidarități. *Correspondent.*

Din străinătate.

Revoluția din Albania. Un redactor al ziarului „Seara“ a avut o convorbire cu Séfia-Bey, ministrul Turciei la București, care i-a făcut următoarele declarații cu privire la revoluția din Albania.

Origina acestor revolte se poate rezuma în puține cuvinte.

Pe timpul regimului vechi, în Albania, cum de altfel și aiurea prin unele părți ale Imperiului, existau un fel de notabili ai satelor sau orașelor, — de ce se oculim termenul, niște bandiți în toată accepția cuvântului. Acești indivizi se prezintau lui X. sau Y. bogătaș din acel oraș, îi propuneau că se însărcinează să-i asigure viața și averea în schimbul unui bir, variind după starea cetățeanului. Așa dar cetățenii unui oraș plăteau printr'un fel de obicei, un impozit anual acestor indivizi cari se însărcinau cu paza și menținerea ordinii în oraș.

Dar în majoritatea cazurilor, acești indivizi în loc de a se menține la strictul serviciului lor, provocau pe cei mai bogăți, terorizându-i prin oameni din propria lor bandă spre a le stoarce sume mai mari de bani.

Noul regim, la venirea lui la cârma statului, a găsit în Albania mai ales această stare de lucruri, — ar mai fi menținut-o ar fi însemnat că tolerează o stare anarhică, dăunătoare unui stat căruia voia să-i dea o organizație modernă.

Guvernul nou, în dorința de a introduce ordinea în stat, a curmat scurt cu această stare de lucruri, — stabilind o severă pază militară în toate orașele Albaniei și un sistem de impozite pentru toți locuitorii.

Negreșit că energica măsură a guvernului n'a convenit acestor indivizi și acoliților lor, cari s'au văzut deadreptul deposedați de un bun pe care-l credeau că se va perpetua la infinit, și au început mai întâi a instiga populațiunea, îndemnând-o la revoltă. Atunci au început să răspândească în popor știri false, — cum de pildă că guvernul voește să pună un impozit pe bărbile oamenilor, sau că guvernul a pus o taxă de 10 bani pe fiecare ou dela o găină. În sfârșit tot felul de invențiuni ridicole în fond, dar care au prins pentru un moment în masa populațiunii naive din Albania.

Astăzi acești indivizi și-au schimbat tactica. Ei voiesc să prezinte revolta lor ca o luptă sfântă, însuflețită de un ideal patriotic.

Dar să vedem care este programul lor: Căci în Albania să se vorbească limba maternă ca și când nu s'ar ști de întreaga Europă, că nu numai în tot imperiul, dar chiar și la Constantinopol fiecare națiune învață, citește și vorbește în limba maternă. Ceva mai mult în Albania ca și la Constantinopol apar genurile tipărite cu caractere latine și scrise în graiul națiunii și prin care uniori se atacă cu vehemență guvernul. Există chiar un club albanez la Constantinopol din care fac parte personaje însemnate, — oameni politici, literați, juriști — cum de altfel fiecare națiune are clubul ei aparte.

Cu toate acestea, ei țin morțiș să se conducă după vechile lor obiceiuri, medievale. Este aproape de necrezut că în mijlocul Europei să mai trăiască un trib cu obiceiuri bătrâne. La făsculații de azi este obiceiul că da-

vre-unul a fost prins furând, să i-se dea foc casei lui, lăsându-l astfel pe drumuri, cu soție și copii. Mă întreb dacă astăzi se mai pot vedea astfel de obiceiuri în Africa.

Țiu să vă arăt că toate dorințele exprimate de așa zisul comitet albanez, sunt pre-texte ca să motiveze în fața lumii anarhica lor mișcare. Prima dovadă, este că M. S. Sultanul, după știrile ce am, va fi întâmpinat la Cosova de aproape 150 mii Albanezi, care în nenumărate rânduri au cerut Sultanului să viziteze Albania. O altă dovadă. O bună parte din trupele cari combat astăzi în Albania sunt formate din rezerviști albanezi. În mai puțin de 24 de ore, rezerviștii albanezi din localitatea Durazzo au alergat să se înroleze sub drapel, spre a liniști pe răsculați.

Toate acestea sunt fapte cari dovedesc cât de exagerate sunt știrile că revolta s'ar fi generalizat în întreaga Albania. Adevărul este că numai în nordul Albaniei, mai există câteva mii de Albanezi catolici cari întrețin școala. Restul Albaniei vă asigur că este pe deplin liniștit și locuitorii își văd de ocupațiunile lor. Fiindcă n'au motiv. Școlile sunt deschise și în ele se învață în limba maternă. Albanezul ca și otomanul poate parveni la situațiunile cele mai înalte din Imperiu. Printre cei mai însemnați oameni ai Imperiului, trebuie să vă spun că cei mai mulți au fost Albanezi.

În ce privește operațiunile militare cari sunt conduse cu atâta măiestrie de comandantul Șevchet Torgut-Pașa și cari din primul moment nu s'a gândit decât să cruțe vărsările de sânge, acordând toate măsurile posibile, pentruca revoluția să poată eși din starea lor de rătăcire, nu cred că i-s'ar putea obiecta ceva.

Dar afară de toate aceste considerațiuni, — ținu să încheie Ex. Sa, — pentru un stat cu regim constituțional cum este în Turcia astăzi, unde năzuințele și doleanțele poporului se pot exprima în plin parlament de cătră aleșii săi, revoltele nu sunt decât adevărate rătăcirii cari dacă prind pentru un moment se compromit imediat ce poporul vede că a fost înșelat.

Dela școala comercială română din Brașov.

Ordinea examenelor publice de maturitate și de clasă de încheiere, care se vor ținea cu elevii școlii comerciale superioare gr. or. române la finea anului școlar 1910—1911 este următoarea:

Examenul de maturitate

se va ținea în zilele de Luni în 13, Marti în 14 și Mercuri în 15 Iunie v. a. c. în localul școlii. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii.

Examenele de clasă.

se vor ținea în sala clasei a doua în zilele următoare dela 7—12 ore a. m.

Luni, în 20 Iunie v. Cl. I. comercială. 1. Religiuinea, prof. Dr. St. Stinghe. 2. Româna, prof. C. I. Sânjoanu. 3. Principii comerciale, prof. I. Socaciu. 4. Franceza, prof. I. Pricu.

Marti, în 21 Iunie v. Cl. II. comercială. 1. Religiuinea, prof. Dr. St. Stinghe. 2. Româna, prof. A. Bârseanu. 3. Cunoștințe de drept, prof. I. Socaciu. 4. Aritmetica comercială, prof. I. C. Panțu. 5. Franceza, prof. I. Pricu.

Mercuri, în 22 Iunie v. Cl. I. comercială. 1. Fizica, prof. Tit. L. Blaga. 2. Maghiara, prof. C. I. Sânjoanu. 3. Istoria, prof. A. Bârseanu. 4. Aritmetica comercială, prof. I. C. Panțu.

Joi, în 23 Iunie v. Cl. II. comercială. 1. Maghiara prof. C. I. Sânjoanu. 2. Matematica, prof. Tit. L. Blaga. 3. Geografia, prof. A. Bârseanu. 4. Contabilitatea, prof. I. Pricu.

Sâmbătă, în 25 Iunie v. Cl. II. comercială. 1. Economia națională, prof. I. Socaciu. 2. Germana, prof. C. I. Sânjoanu. 3. Chimia și Merceologia, prof. A. Vlaicu. 4. Istoria, prof. A. Bârseanu.

logia, prof. A. Vlaicu. 4. Istoria, prof. A. Bârseanu.

Sâmbătă, în 18 Iunie v. a. c. la 7 ore dim. va fi examenul verbal cu privațiștii clasei I. și II. comerciale.

Mercuri, în 29 Iunie v., după serviciul divin, la care vor participa toți elevii și profesorii, se va încheia solemn anul școlar 1910—1911 în sala cea mare a edificiiului central.

La încheierea anului școlar în 29 Iunie v. fiecare elev va primi certificat școlar și un exemplar din anuarul școlii. Elevii absenți, precum și restanțierii de didactru etc., nu vor primi nici certificatul, nici anuarul școlii.

La examenele acestea, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar, sunt invitați cu toată stima părinții, amicii și binevoitorii acestei școale.

Brașov, în 31 Mai 1911. Direcțiunea.

Documente omenești.

Găsesc printre hârtii vechi următoarele scrisori pe cari le public ca o neînsemnată contribuție la istoria moravurilor acestor zile triste.

Dragă domnule Schiopul,

Articolul lui...¹⁾ a fost scris cu mult entuziasm, dar cu puțină cunoștință de cauză.

Alternativa e alta, nu cum o pune el. Cu sila nu putem răsbi căci în ziua primă am fi dați afară, nu «toți»²⁾ ci aceia cari am fi de față și am participa la luptă. A doua zi am fi jumătate, iar a treia zi cel mult am hotări «solemn» că nu continuăm a mai fi eroi.

Cred că și d-ta cunoști în deajuns referințele intime din club³⁾ și experiențele ce le-am făcut eu, le-ai făcut și d-ta astăvară, spre a judeca mai calm modul de rezolvire a chestiei Vajda.

Și atunci — după ce am fost aruncat afară, în 7 Iunie — au discutat cu multă vervă chestia mergerii mele în Cameră Stan și Bran. Au emulat în accentuarea că «trebuie să ne ducem și să-l apărăm până la moarte și să mergem zi de zi, până vom răsbi ori până ne vor ucide pe toți».

Trecură 3—4 zile și iar am rămas singur în Pesta, cu toate că nu trebuia riscată viața, ci poate numai o contumăcare în vre-o chestie de proces, o noapte tîgînită lângă nevastă, ori poate numai comoșitatea.

Te rog să-mi comunici câte o nouă și să-mi scrii cu numele cari deputați au fost în 10 l. c. la Pesta. Salut pe Domnii din redacție, iar d-tale îți trimit o călduroasă stringere de mână.

Te salută frățeste

Olpret, 11/X 1907.

Dr. A. Vaida.

Iubite Domnule Schiopul,

Alăturat un articol. Te rog să revezi ortografia și interpunctia... Pentru toată greșala de tipar voi bea câte un țap pe contul d-tale. La din contra spendez un butoiu.

Te rog adeverește primirea articolului și a scrisorii.

Budapesta, al D-tale

Dr. Vaida.

„Iubite Domnule Schiopul,“ „Dragă Domnule Schiopul“, „călduroasă stringere de mână“ — înainte cu 3 ani... Iar azi?...

După ce au început dulăii, vin acum să latre și cățelii... Ce simfonie înălțătoare... I. S.

O rectificare.

În numărul de ieri al „Tribunei“ în articolul „In chestie personală“ a d-lui Sever Bocu, s'a strecurat o fatală greșală de tipar, pe care mă cred dator să o rectific singur. Fiind eu de rînd la serviciul de noapte am trecut neobservat peste o greșală a zetarului în fraza următoare:

„Nu crede orice cetitor că reprezentantul comitetului național, dl Goldiș, care cum spun aproape toți elevii d-sale, cerea bani, pe vremea când iera profesor în Brașov că făcea pe spionul guvernului unguresc, vorbește ca cel „mai rabiast șovinist maghiar“ (cum ar spune dl Caragiale) când denunță pe față.

¹⁾ «Cazul Vaida» — în «Lupta».

²⁾ Toate ghilemelele sînt ale autorului scrisorii.

³⁾ Clubul deputaților naționaliști.

În loc de aceasta în manuscript iera:

„Nu crede orice cetitor că reprezentantul comitetului național, dl Goldiș, care cum spun aproape toți elevii d-sale, iera bănuir pe vremea când iera profesor în Brașov că făcea pe spionul guvernului unguresc, vorbește ca cel mai rabiast șovinist maghiar,“ (cum ar spune dl Caragiale) când denunță pe față.

Arad, 14 Iunie 1911.

Radu Găvrus,
redactor la «Tribuna».

INFORMAȚII.

A R A D, 14 Iunie n. 1911.

— **Colaborator nou.** Anunțăm cu bucurie intrarea prietenului nostru Vasile Savel în șirul colaboratorilor noștri permanenți.

— † **Aurel Bratu.** Eri a răposat într'un ospiciu din Sibiu profesorul dela Seminarul Andreian, Aurel Bratu. Cine a cunoscut pe răposatul profesor tînar și a știut de suferințele acestui modest și însufletit slujitor al culturii noastre, va rămânea adînc impresionat de această veste tristă. Aurel Bratu, a fost un fiu de țaran sărac; a muncit o tinerețe întreagă, luptându-se cu cele mai mari mizerii, iar acum când era în stare să-și răspîndească dela catedră știința câștigată cu atîta trudă, moare cu mintea întunecată de multele suferințe. Aurel Bratu, cu viața și sfârșitul lui, este o pildă deosebit de elocventă, a sbuciumărilor noastre de cele mai multe ori infructuoase.

Dumnezeu să-l odihnească!

Corpul profesoral dela Seminarul Andreian ne trimite următorul anunț.

Corpul profesoral dela Seminarul „Andreian“ din Sibiu aduce cu durere la cunoștință, că vrednicul său membru, profesorul Aurel Bratu după un serviciu devotat de 2 ani, în al 33-lea an al etății, împărășit cu sfintele taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, astăzi, în 30 Maiu (12 Iunie) la 7 ore dimineața.

Immormântarea s'a săvârșit Miercuri, în 1/14 Iunie a. c., la 2 oare după amiază, dela locuința defunctului, strada Hecht Nr. 40.

Veșnica lui pomenire! Sibiu, 30 Maiu (12 Iunie) 1911. Corpul profesoral dela Seminarul „Andreian“.

— **Prigonirea unor învățători români.** Învățătorimea românească din tractul Beiușului și-a ținut acum un adunarea generală în localitatea cu acelaș nume și din prilejul acesta au aranjat și o petrecere dansantă la care au luat parte toți câți veniseră la adunare. În decursul petrecerii cineva din publicul asistent a comandat țiganilor un „csárdás“ și s'a pus să piseze de mama focului. Restul publicului s'a scandalizat și a început să huidue părăsind sala. O fițuică parazită din Beiuș s'a pus a doua zi pe lucru și instigînd în toate părțile a asmuțat răsbunarea autorităților asupra valahilor trădători, cărora după legile țării nu li-se dă voie să-și arate nici resentimentul față de un act al unor demenți cari bruschează bunul lor simț de români.

Pe urma acestor instigații meschine învățătorii Cornel Andru și Gavril Mișuța au fost trași în cercetare disciplinară și probabil vor fi amovați din slujbă. De-asemena au fost dați judecării și absolvenții de teologie Teodor Borha și Pavel Voștinariu.

— **Pentru bustul lui Eminescu-Barițiu.** Dl Dr. Elie Dăianu, protopop în Cluj, a trimis la administrația noastră suma de 5 coroane pentru busturile lui Eminescu și Barițiu.

— **Lansarea remorcherului „Traian”.** Din Turnu-Severin ni-se anunță: Ziua de Joi a fost fixată pentru lansarea celui mai puternic remorcher de pe Dunăre, construit în șantierul naval din orașul nostru.

La orele 10 dim. în fața d-lui R. Cassmir, sub-directorul general la lucr. publice, a inginerilor lucrătorilor și funcționarilor șantierului și a unui numeros public severinean s'a lăsat în Dunăre remorcherul „Traian” de 1500 cai putere, destinat canalului dela Porțile de fier, spre a remorca în susul apei șlepurile încărcate.

După lansare întreaga asistență a fost invitată la o agapă în grădina șantierului. Cu această ocazie cei ce luaseră parte la lansarea remorcherului au vizitat amănunțit atelierile, dându-li-se și explicațiile trebuincioase. Mulți cari ignorau importanța acestui șantier pentru țara noastră s'au convins de data aceasta de cece ar putea produce el dacă ar fi îngrijit.

— **Nouii accidente de aviațiune.** Din Berlin se anunță: Pe câmpul de aviațiune de lângă Iohannisthal s'a petrecut Vineri o groaznică nenorocire. Aviatorul Schendel care a stabilit un nou record de înălțime urcându-se până la 2010 m. a făcut azi o ascensiune cu un pasager cu numele Voss și a căzut dela o înălțime de 2000 m. rămânând mort împreună cu pasagerul.

După primul circuit aparatul s'a ridicat la 30 m. iar la al doilea circuit la 500 m.

În acel moment a izbucnit un vânt puternic și s'a observat că aparatul era în mare pericol.

Aparatul a scăpat din curentul vântului și peste puțin timp s'a ridicat la o înălțime de 1000 m. până a dispărut dinaintea publicului.

Peste puțin timp aeroplanul plutea în nori la o înălțime de 1600—1700 m. și apoi a dispărut cu desăvârșire. Peste 3 minute a apărut din nou.

Publicul a fost îngrozit de spectacolul la care a asistat.

Câteva secunde aparatul stă nemișcat în aer, apoi s'a aplecat înainte și s'a lăsat în jos cu o viteză vertiginoasă până la o înălțime de 1000 m.

Aci aeroplanul a luat o direcție orizontală și s'a mai scoborit încă cu vre-o 300 m. apoi peste câteva secunde s'a îndreptat din nou.

Deodată aeroplanul s'a răsturnat și a căzut la pământ prefăcându-se în ruine. Cei doi aviatori au fost scoși morți de sub sfărâmături.

— **Holera.** În Samsun (Asia mică) au fost dela 28 Mai până la 6 Iunie st. n. 77 de cazuri de holeră și 45 de morți. Astea constatate oficial. În Smirna, dela 29 Mai până la 4 Iunie st. n. 11 cazuri de holeră și morți.

Altă știre ne dă pentru Samsun, dela 3 la 5 Iunie, deci în două zile, 41 de îmbolnăviri și 20 de morți.

— **Vizita unui Japonez în România.** Din București se anunță: Dl Herbert Schepherd, consulul general al Japoniei la Buenos-Aires, a sosit Joi în Capitală.

Vineri d-sa a fost primit de dl ministru D. Nenițescu cu care a convorbit timp de aproape o jumătate de oră, interesându-se mai cu seamă asupra mișcării noastre comerciale și industriale.

D. Schepherd exprimându-și dorința de a vizita instalațiunile industriale mai importante dela noi, dl ministru i-a pus la dispozițiune pe dl Răducanu care-l va însoți prin diferite regiuni din țară spre a-și putea da seama de dezvoltarea noastră economică și industrială.

— **Cununie.** Silvia N. Câmpeanu și Dr. George David căsătoriți.

Giurgiu-Sâmbiclaș, Iunie 1911.

— **Un eveniment hazliu din campania electorală austriacă.** Eri urma să-și țină vorbirea program, contele Șternberg Adalbert candidat autoritar la deputăție și în scopul acesta a convocat o adunare populară în localitatea Pollwitz și fix la vremea hotărâtă a sosit și dumnealui într'un luxos automobil care a învăluit în pale de colb și de duhoare întreaga adunare aleghătorilor. Lumea a admirat mult carul fără cai al

contelui, dar când a fost să se deschidă adunarea, nu s'a găsit nimeni care să prezideze adunarea. Bietul conte care înțelegea resentimentul s'a ureat singur pe tribună și în loc de program a strigat poporului:

Fiindcă nu se găsește nimeni care să prezideze adunarea o deschid eu și o și închid. Și a plecat întocmai pe cum sosise, nelăsând în urmă decât o nouă pală de benzină.

— **Dorința lui Abdul Hamid.** Fiind vizitat fostul sultan de un secretar al actualului padișah și întrebat fiind ce trebuințe ar avea în închisoarea lui, bătrânul detronat a răspuns ca un ture adevărat: Să mi-se lase viața și să mi-se trimită încă vre-o câteva femei.

— **Din Beiuș ni-se scrie:** „Elevul de teologie Nicolau Bădin din Moeseriș supunându-se examenului de maturitate la gimnaziul superior din Beiuș s'a declarat matur.”

— **Un omor în Timișoara.** În centrul Timișoarei e un munte de pietate, proprietatea a lor trei ovrei, frații Lovinger. Sâmbătă la amiază cel mai bătrân dintre ei a fost oprit în stradă de un străin care i-s'a prezentat drept agent de poliție și l'a rugat să se întoarcă în oficiu, căci niște spărgători au pătruns înăuntru și o să-l jefuiască. Bietul jupân s'a întors în buna credință, și a intrat în oficiu dar când era înăuntru, s'au mai repezit doi pungași cari pânneau în colțul străzii și închizând obloanele l'au omorât, zdrobindu-i capul cu o despicătură de lemn. După ce l'au omorât, au furat din casă 1600 coroane în numerar și juvare amanetate, în valoare de vre-o 50 mii coroane. Jaful a fost ascuns într'o cutie de vioară cu care au plecat apoi caniste potârniche. Cutia aceasta i-a dat de gol căci un trecător i-a văzut și a pus poliția pe urmele lor. Ueigașul, în persoana unui chelner ticăloșit cu numele St. Balázs, pedepsit în mai multe rânduri pentru spargere, a fost prins împreună cu complicită, pe aproape de Chichinda și eri seara l'au transportat la Timișoara.

— **Accidentul aviatorului Brumărescu.** Despre accidentul de Vineri seară al aviatorului român Brumărescu se comunică următoarele amănunte:

Brumărescu, venit de la Paris de unde și-a cumpărat motorul și unde a făcut studii desăvârșite de pilotaj, — a sosit de câteva vreme în Capitală. Cu o răbdare nemărginită neobositul inventator a început să facă cu aparatul propriu primele încercări de zbor.

Munca lui este nespuse de anevoiasă, aparatul său de zburat bazându-se pe alte principii de cât cele ale sistemelor cunoscute.

Brumărescu însă se străduiește și a reușit în bună parte să învingă dificultățile și experiențele pe cari le face aproape zilnic, mai ales în timpul din urmă, îl pun în măsură ca în foarte puțin timp de aici înainte să-și stăpânească cu multă îndemânare aparatul.

Brumărescu făcuse încă 4 încercări de zbor pe întinsul platou al taberei de la Cotroceni. El însă nu avuse curajul să se ridice dela pământ, căutând din primele mișcări să câștige siguranța direcțiunii aparatului și a centrului său de gravitate sau a „punctului” cum se spune în termenul tehnic.

Vineri seara intrepidul aviator a dat însă drumul motorului, cu ferma hotărâre să facă un zbor, orice s'ar întâmpla.

Și... a pornit. Aeroplanul a mers o bună bucată pe pământ până când, sub presiunea aerului asupra aripelor, a început să se ridice încet, dar sigur, — până la o înălțime de aproape 10 metri.

Reușise Brumărescu cu multă îndemânare să păstreze echilibrul aeroplanului, și a mers o bună bucată, — aproape 80 de metri la o înălțime aproape constantă de 8 metri deasupra platoului.

Virajul însă, — nu a putut să-l sfârșească tot cu atâta succes.

Voind să vireze spre dreapta, aviatorul s'a lăsat în voia aeroplanului care se aplecase pe partea stângă, și la mișcarea lui bruscă în scop ca aparatul să revie în poziția normală, nu a băgat de samă că se apropia cu viteză de niște saclămi presărați în apropierea cupelelor.

Aeroplanul a intrat cu helicea într'un pom, fără ca d. Brumărescu să mai fi putut evita lovitură. Pilotul a căzut apoi la pământ, căpătând o rană la piciorul stâng.

Cum lesne se înțelege, numeroși soldați au alergat în grabă la fața locului, — au ridicat pe d. Brumărescu, și l'au așezat cu grijă pe un pat improvizat până la găsirea ambulanței societății de Salvare, care fusese anunțată dela un telefon al reg. 4 lfov nr. 21.

Internul de gardă al Salvării, dând îngrijiri d-lui Brumărescu, a declarat că e posibil ca osul piciorului să aibă o ușoară fractură, dar ea este fără mare gravitate, ca și o altă rană pe care a căpătat-o aviatorul dintr'o cracă dela salcâmul de care se lovise cu aeroplanul.

Cu aceeași ambulanță d. Brumărescu a fost dus la domiciliul său din strada Plevnei. Pe drum d-sa a declarat că nu are dureri atât de mari.

— **Din „Monitorul Oficial”.** Dl Sabin Cosma, practicant pe lângă tribunalul din Panciova, a fost numit greșier (notar) pe lângă judecătoria de ocol din Antalfalva.

— **În memoria generalului Manu.** Din București ni-se scrie: M. Sa Regele a dispus ca pe viitor regimentul 2 artilerie să poarte numele de regimentul „General George Manu”, ca un omagiu memoriei ilustrului și mult regretatului defunct.

Se știe că generalului Manu i-se datorește înființarea artileriei în țara Românească pe bazele tehnicii moderne.

Deși nu mai făcea parte din cadrele active ale armatei, totuși generalul G. Manu s'a interesat și s'a ocupat până în ultimele momente ale vieții de arma artileriei, bucurându-se de progresele ce le făcea zilnic.

La aceste progrese ilustrul defunct a contribuit de altminteri foarte mult și prin premiile anuale ce le acorda în deosebi regimentului de artilerie din Capitală, ca un stimulent pentru întrecerea în manevre și exerciții de tragere desevărite.

Pentru aceste merite și pentru interesul ce l-a purtat armei artileriei, M. S. Regele a binevoit să lege pentru totdeauna numele generalului Manu de artileria română, dând numelui său regimentului 2 de artilerie pentru care avea o dragoste deosebită.

— **Un ponos îndreptățit.** Un caz foarte frumos a avut loc zilele acestea în Rusia, care a putea înrăuri în măsura cuvenită și mentalitatea înfierbântată a compatrioților noștri unguri. A toată ura ce poartă Rușilor acești descendenți ai strașnicilor autori ai proclamației antirusce din 78. S'a întâmplat anume că raportorul sfatului Sinod s'a adresat guvernului cu plânsoara că ovreimea s'a pus cu duiunu să iee nume creștinești, cu vădita tendință de a câștiga apărutele în favorul lor, contraventând astfel legii și autoritățile. La acest ponos ministrul rus de interne a dat ordin sever pentru urmărirea și curmarea acestor fel de abuzuri, oprind în aceeași vreme folosirea numelor creștinești de partea ovreimii și desemnând pedepse grave pentru cazurile de contravenție.

Zicem că aceasta măsură ar putea servi ca frumoasă pildă de imitat și guvernului unguresc care pentru un mizerabil timbru de o coroană dă voie ovreilor să-și schimbe numele cum place, așa că azi nu mai e un singur nume creștinesc sau al vrunii bărbat marcant din Ungaria neprofanat, ba chiar numele eroilor serbis drept plastron al manoperelor negustorești ale hoardei cu nasurile coroiate.

Magazinul de Mobile
Armin Krausz

Cel mai mare și mai bine asortat magazin în Ungaria-de-sud
Mare depozit în obiecte fine, până la cele mai fine. Mobile de cea
mai bună calitate o specialitate: Mobile din lemn masiv, lucrate în
aplicație. Prețuri fixe. Comandele se efeptuiesc prompt și conștiințioasă
Timișoara-centru, Strada Zápolya No 7.

Ruinele Potaissei. Făcându-se cu ocazia ză-
mii drum de fer între Turda și Sănd, mai
săpături s'au descoperit străzi întregi cari
parte din vechea cetate romană Potaissa.
sunt late de 11 metri și sunt podite cu
de var. S'a dat și de urma unei cărări, lată
20. Pe ici pe colo s'a păstrat și fundamentul
or romane. Fiindcă trebuie să treacă pe a-
calea ferată se înțelege, aceste rămășițe
strămoșilor noștri, vor fi păstrate numai în
grafie.

Moartea unui aviator austriac. Din Viena
muntă că Duminecă aviatorul Wieselbach,
a făcut experiențe de sbor la Wiener-Neu-
a, a căzut cu aeroplanul său și a murit ime-

Kollarz, directorul unei fabrici de automo-
care a văzut din apropiere căderea lui Wie-
sch, povestește următoarele:

„Căsesem cu soția mea în automobil pe căm-
de aviație ca să dau ajutor în caz de ne-
Ajunși la fața locului, ne-am oprit cu auto-
lul la capătul câmpului de aviație. Deodată
mi se scărțit și o pocnitură deasupra capete-
noastre, ca și când un lemn s'ar fi rupt în

aeroplanul lui Wieselbach, care ss pră-
cu o înțeleală amețitoare. Când aparatul se
de pământ, aviatorul a fost aruncat într'o
mare la o distanță de 15 metri. Am plecat
omobilul la loculul dezastrului.

Corpul lui Wieselbach era într'o stare îngro-
șată. La gât avea o rană colosală, din care
curgea sîrăie. Se pare că această rană a
fost înmăntă de helicea aparatului. Ridicându-l
pe rînit, el borbăia de câteva ori și încetă
să se miște în brațele mele. Corpul nefericitului a-
a fost acoperit cu o bucată de pânză, pe
pe tălăsem dintr'o aripă a aeroplanului.

Curînd sosi automobilul Societății de sal-
care a transportat cadavrul în oraș.

Astrofa se atribuie faptului că în timpul
cărma aparatului s'a rupt. Acesta a fost
pe care-l auzisem.

Aeroplanul lui Wieselbach era defectuos. Rama
era din lemn moale, plin de găuri.

Dela Societatea „Transilvania” pentru aju-
tărilor și elevilor meseriași români din
Transilvania și părțile ei primim din București
un aviz adresat membrilor:

Domnule Membru,

Am rugat a lua parte la adunarea gene-
rale a societății noastre, care se va ținea Dumii-
15/12 Iunie c., orele 10 a. m., în localul
normal a Societății pentru învățătura
român (Str. Sf. Ecaterina).

De ziua de zi:

raportul comitetului administrativ despre
ce sa în 1910.

raportul comitetului de censoredespre ges-
tul bugetar 1910.

scutirea comitetului și a censorilor pentru
eventuale propuneri.

de a nu se întruni la acest termen ma-
membrilor cotizatori. Adunarea gene-
rale se ținea în Dumineca următoare, la 12/25
cu orice număr de membri prezenți.

comitet I. **Bianu**, președinte. **S. Al-**
tar.

Preparatului „Anticol” este procedeul, cu
să dispară în toate cazurile boala de cai.
Anticolul este praful, care în cantități
introdus în niște capsule de gelatină. —
gelatineae operculatae — prin cari se poate
de arindul, iar la întrebuintare se dă cu
după ce a fost muiată în apă ori gli-
cându-se pe partea din dărăt a limbii ca-
te. Experiența dovedește că după luarea
la 1/2 ore dispare boala, ceace cu fo-
medicamente este exchis, deoarece dintre
cele cu efect mai repede nu vindecă de-

cât la zile. Despre efectul acestui medicament poate
adeveri și certificatul dela regimentul I de husari, pe
care îl dăm în copie.

K. u. K. Husaren-Regiment Nr. 1.

Certificat. Subsemnatul am folosit preparatul lui
Ignatie Mager, medic veterinar de stat, la boala nu-
mită colică atât a cailor mei cât și la ai regimentului,
cu un rezultat uimitor, pentru care precum și pentru
forma ușor de uzat îl recomand cu căldură ori și cui.
Brașov, 1826 Aprilie 21. ss. **Likke**, colonel.

Expediem ori unde. **Laboratorul Anticol**, Brașov.
Mager Ignátz, șef-veterinar regesc.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

18 Iunie n.

Lipova: reprezintație dată de artistul român
Calmuțchi.

25 Iunie n.

Baia-de-Criș: reprezintație teatrală în hote-
lul din Baia-de-Criș. Se va juca „Mărul” de
Z. Birsan și „Cîrlanii” de C. Negruzzi. Ur-
mează joc. Inceputul la orele 8 seara.

18 Iunie n.

Ciclova-română: Serbările sfințirii steagului
„Reuniunii de cetire și cântări” din „Ciclova-
română, cu concursul reuniunilor din Oravița-
română și Oravița-montană. Seara la orele 8,
va avea loc în localitățile „Berăriei” concert
festiv cu concursul tuturor Reuniunilor. După
concert — joc.

ECONOMIE.

Forma cooperativelor.

Aproape în toate țările, legea recu-
noaște de cooperative pe acele socie-
tăți cu un număr nelimitat de mem-
brii, cari au de scop promovarea căș-
tigului sau a economiei membrilor ei,
printr'o acțiune comună.

Unele state au pentru cooperative
legi speciale, cum sunt Germania și
după exemplul ei Japonia; altele au
legiferat aceste tovarășii în legătură
cu alte societăți financiare, prin dis-
poziții speciale cuprinse în codul co-
mercial.

Și la unele și la altele găsim două
forme de cooperative:

- a) cooperative cu responsabilitate li-
mitată și
- b) cooperative cu responsabilitate ne-
limitată.

Afară de acestea legea germană din
1899 mai recunoaște un soi de coo-
perative și anume cu responsabilitate
nelimitată ulterioară: o formă juridică
introdusă mai mult silit în lege și care
găsește foarte puțină aplicare. Zeidler
să exprimă astfel despre aceste coo-
perative: „Din acestea se vede datele

statistice, că tovarășiiile cu responsa-
bilitate nelimitată ulterioară sunt tare
puține la număr și probabil vor și ră-
mânea. In cercurile conducătoare ale
cooperativelor s'a arătat tot mai mult
convingerea, că această formă nouă
e un copil născut fără viață și că n'o
s'ajungă să aibă vre-o însemnătate
practică.”)

De aceea cu aceste cooperative nici
nu ne vom mai ocupa.

Organele cari administrează aceste
tovarășii sunt ca și la societățile pe
acții:

- a) conziliul de administrație
- b) comitetul de supraveghere
- c) adunarea generală.

La cooperativele cu responsabilitate
limitată, în caz de lichidare s'au concu-
rs, membrii garantează față de to-
varășie și creditorii ei, pe lângă cvote-
tele subscrise și cu o sumă stabilită
înainte în statute, care nu poate fi mai
mică decât suma cvotelor. (In Ungaria
e o mică deosebire).

La cooperativele cu responsabilitate
nelimitată, membrii garantează, în caz
de lichidare sau concurs, cu întreaga
lor avere solidar, întru-cât averea to-
varășiei nu ajunge să acopere toate
pretenziunile creditorilor.

Care formă juridică din aceste două
e mai accesibilă pentru cooperative,
este o întrebare asupra căreia să dis-
cută foarte mult și astăzi. Avantajii
și desavantajii găsim la amândouă
și aplicarea lor depinde pe lângă alte
împrejurări și de locul, persoanele și
felul tovarășiei.

Pentru cooperativele, cari nu au tre-
buintă de un credit așa de mare, cum
sunt cele productive, de cumpărare și
vânzare în comun sau cele de consum,
forma cooperativelor cu responsabili-
tate limitată s'a dovedit de suficientă,
ba chiar se recomandă. Dimpotrivă
la însoțirile de credit sătești, respon-
sabilitatea nelimitată e mai practică,
atât pentru credit, cât mai ales pentru
siguranța creditorilor.

La băncile populare în caz de concu-
rs, creditorii sunt în primul rând
deponenții și casa centrală de unde a
împrumutat bani. Partea cea mai mare
din acești deponenți sunt țărani sau
muncitori cu ziua, cari și-au câștigat
destul de amar banul care le mai pri-
sosește și care l'au pus în păstrare pen-
tru vremuri grele. Ar fi un mare păcat
dacă garanția membrilor unei tovarășii
ajunsă în concurs, n'ar fi suficientă ca
să împace pretenziunile acestor depo-
nenți și astfel ar contribui la ruina
lor financiară. La cooperativele cu
responsabilitate nelimitată acest caz,
dacă nu ar fi exclus, dar la orice în-
tâmplare ar fi mai rar. Afară de ace-
stea la însoțirile de credit, fiind o în-
vârtire mare de bani, aceste tovarășii

*) H. Zeidler, Geschichte des deut. Genossenschaft-
wesen der Neuzeit, p. 398.

Aten-
Timpul
GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice,
— — **de primul rang.** — —
TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.
— — (Lângă Casina „Déavidéki.”) — —

Fotografii și portrete, reproducții după foto-
grafii vechi și noi în mărime naturală, ex-
puneri de obiective speciale pentru interioruri, aca-
tice, și lucrări în aquarel și olei artistic ex-
cutate. Ceice se provoacă la anunțul din „Tribuna”
capătă 10%o rabat. Fiți cu atențiune la firmă.

au și trebuință de un credit mai mare, pe care-l poate câștiga mai cu înlesnire, dacă la spatele tovarășiei stă garanția nelimitată a membrilor.

Chiar și datele statistice ne dovedesc o răspândire mai mare a cooperativei cu responsabilitate nelimitată. Astfel în Germania din 24061 de tovarășii, 16151 sunt cu responsabilitate nelimitată, 7137 cu responsabilitate limitată, 148 cu resp. nelimitată ulterioară și 625 neinduse. Dela 14280 de însoțiri de credit, 12578 sunt cu responsabilitate nelimitată, 1555 cu resp. limitată, 46 cu resp. nelimitată ulterioară și 101 neinduse, prin urmare vedem că din aceste bănci populare 94% au adoptat forma unei cooperative cu responsabilitate nelimitată și numai 5,8% sunt cu responsabilitate limitată.

Al doilea moment, care sprijinește cooperativele cu resp. nelimitată este, că garantând în măsură egală, bogat și sărac, în împrejurări normale, i-se oferă și celui mai lipsit ocazia să-și întărească prin credit situația economică, de oarece e controlat de organele administrative.

Cooperativele cu responsabilitate limitată găsesc aplicare mai ales la orașe sau în acele părți unde sunt proprietari mari de pământ, cărora le mai convine o graniță în ce privește responsabilitatea.

În dezvoltarea cooperației, ele au o mare importanță, căci după cum am amintit, pentru unele soiuri de cooperative sunt foarte practice. E.

POȘTA REDACȚIEI.

N. C. (Beiuș). S'a publicat, îndată după primire, în numărul 115. Tot în acel număr s'a publicat și invitarea.

Leon Tolstoi.

35

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Printesa privea cu groază la ochii strălucitori ai tatălui ei, fața i-se îmbujoră din nou, spaima îi luă ori ce facultate de a cugeta și o făcea incapabilă de a urma deducerile profesorului ei, ori cât de limpezi ar fi fost... Scena aceasta se repeta în fiecare zi; a cui era vina: a profesorului ori a elevei, care se zăpăcea așa de tare de nu mai înțelegea nimic? Chipul tatălui ei îi atingea aproape obrazul, ea simțea mirosul de tutun al respirației lui și nu mai avea alt gând decât să fugă și să se retragă în odaia ei, unde să rezolve în liniște problema propusă. El, la rindul său, se încălzea, își retrăgea fotoliul cu șgomot, chinându-se ca să-și ție firea, apoi iar se năcăjea, striga și dădea caetel la toți dracii.

Nenorocirea vroi ca printesa să răspundă și de data asta pe dos.

— Ce proastă! strigă el, svârlind manuscrisul din mână.

Apoi se uită în altă parte, se sculă, făcu câțiva pași, o netezi pe printesa pe păr, se așază iară și își urmă lămuririle.

— Nu merge, printeso, nu merge! îi zise el văzând-o gata de plecare, cu caetel în mână. Matematicile sunt o știință nobilă, și nu vreau să rămâi în prostie ca celelalte domnișoare. Silește-te, o să iubești matematicile... prostia o să-ți iasă din cap.

Și-o izbi încrețitor cu palma peste obraz în semn de mângâiere.

Poșta Administrației.

Ioan Tr. Filip, Alsó-Lugas. Am primit 14 cor. abonament până la 1 Octombrie 1911.

R. M. de F. în S. Anunțul trimis publicat de 3 ori costă de tot 6 Cor. Abonamentul D-Voastră a expirat la 1 Aprilie a. c.

V. P. în T. A mai sosit o scrisoare.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și c. r. m.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

in

Oradea-mare-Nagyvárad

Galea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

BIBLIOGRAFII

O carte bună pentru popor! Advocatul din Sibiu Dr. Dionisie Moldovan a tipărit în America o carte sub titlul: „Advocatul poporal” în Mai 1910. Ediția aceasta a trecut repede și numitul avocat, întors în patrie, a tipărit acum la W. Krafft în Sibiu „Advocatul poporal” în a doua ediție revăzută și îndreptată. (384 pag. 8°. Prețul bros. Cor 2.50, legat în pânză Cor. 3.50). Treccerea repede a ediției prime, precum și scrisorile pline de recunoștință ale unor Români din America, ce se publică într'un prospect, sunt dovada cea mai bună, că „Advocatul poporal” e una din cărțile cele mai de lipsă pentru popor — țărani și inteligenți deopotrivă — și că ea umple un gol mare și demult simțit.

În adevăr, câte procese pierdute s'ar fi încunjurat, câți bani s'ar fi cruțat în pungile Românilor săraci,

dacă ar fi avut la îndemână „Advocatul poporal” povătuște pe cetitor prin cărările incurcate grafilor și-i arată că anume în care caz poa proces în sorti de izbândă. „Advocatul poporal” este la înțeles drepturile și datorințele și le dă sfaturi în toate treburile și darav pot veni omului în viață.

„Advocatul poporal” e o carte care ar și-o cumpere fiecare Român știutor și neștiutor. Cel știutor o va citi însuș, cel neștiutor copiilor sau nepoților să i-o cetească, și va învățătura însușit mai scumpă decât prețul.

Indemnăm pe tot omul să-și cumpere această mare folos.

Caut un bun

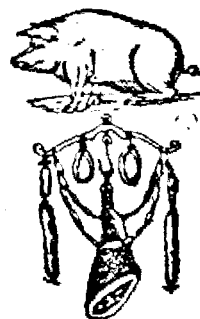
Viticultor-pomolog

pricepând și grădina zarzavat mea lângă Ploești (România). Căsătorit, fără copii și bun gospodăru.

Ofer 100 coroane lunar, casă, și lumină. Adresa pentru oferte: Ștefanescu, Câmpina (România).

C. Roth

fabrică de salamă și cârnăți Sibiu—Nagyszeben, Reispereg.

Recomandă:

Slănină albă afumată

à klgr. fl. —

Salamă foarte bună

à klgr. fl. —

La cumpărare de

klgr., à klgr. fl. —

Serviciu pro

Ea făcu un pas, el o opri cu un gest și luând de pe birou o carte de curând sosită, i-o întinse:

— „Helozia” ta îți trimite nu știu ce cheie a misterului; cartea pare religioasă. Nu-mi pasă de credințele nimănui, dar am rășfoit-o. Ia-o și pleacă. Și bătând-o de data asta pe umeri, închise ușa în urma ei.

Printesa Maria se întoarse în odaia ei. Expresivitatea superioară, care o caracteriza, făcea și mai puțin atrăgător chipul ei bolnăvicios și fără farmec. Ea se așază în fața mesei de scris plină cu miniatură încadrate cu cărți și cu caiete svârlite la întâmplare, căci îi plăcea dizordinea întocmai cum tatălui ei îi plăcea ordinea, și rupse cu nerăbdare plicul scrisoarei celei mai scumpe prietene din copilărie, Iulia Kuraghin, pe care am întâlnit-o la Rostow.

Iată conținutul acestei scrisori:

„Scumpă și excelentă prietenă, ce lucru teribil și îngrozitor e absența! Ori ce s'ar spune, jumătate din viața și fericirea mea ești dta și cu toată depărtarea care ne desparte, inimile noastre sunt legate pentru vecie; a mea se revoaltă împotriva soartei, și cu toate distracțiile ce mă încojoară, nu pot învinge o anume tristețată ascunsă, pe care o simt până în fundul sufletului dela despățirea noastră. Pentru ce nu suntem împreună, ca astă vară, în largul dtale cabinet, pe canapeaua albastră, canapeaua confidentelor?”

„Pentru ce nu pot eu, ca acum trei luni, să culeg noi forțe morale din privirea dtale, așa de blândă, așa de pătrunzătoare, privire pe care o iubesc atât de mult, încât îmi pare că o văd în fața mea în clipa în care-ți scriu”.

Aici printesa Maria scoase un oftat, se întoarse și se privi într-o oglindă care-i redete forma persoanei ei disgratioase și a chipului ei slăbit, a cărui ochi, de

obicei trist, se intristau par'că și mai mult în oglindă. „Mă flatează” își zise ea urechile la citirea scrisoarei. Și cu toate astea Iulia și Ochii Mariei erau mari, adânci și aveau fulgerări de o frumusețe supranaturală, care, față, luminând-o cu lumină dulce și blândă, țesa nu-și da seama de expresia ochilor și nu se gândea la ei cu dinadinsul, și numai în urma să-i pună în față fizionomia stăruie. Ea citi mai departe:

„Întreagă Moscova nu vorbește de altă rășboi! Unul din cei doi frați ai mei e în streinătate; celalalt este cu garda ce e la frontieră. Scumpul nostru împărat a rășburgul și se spune că are de gând să expulsa existență soartei rășboiului. Deie Destrul corsican care strică pacea Europei de ingerul pe care Atot Puternicul, în hărăzit ca suveran. Afară de frații mei, mă lipsește de o cunoștință scumpă. Vorbesc de tinărul Nicolae Rostow, care mul său, nu poate sta inactiv și care așzitatea pentru a se înrola în armată. De Mario, îți mărturisesc că, cu toată tinerețea în armată e o mare mâhnire pentru aceasta, de care-ți vorbesc astă vară blătă, atâta tinerețe adevărată și așa de rar în veacul nostru, unde mijlocul unor moșnegi de douăzeci de ani ales o inimă atât de sinceră, este atât poetic, încât relațiunile mele cu dâncătoarele sunt, au fost una din cele mai ale bietei mele inimi care a îndurat vestii altă dată cum ne-am luat rășvorbit între noi... Totul e însă pre

(Va urma.)

STAȚIUNEA BALNEARĂ

UȘNAD

(TRANSILVANIA)

Tea sudică a bogatului comitat în
seti naturale Csik, în valea riului Olt,
nălțime de 656 m. dela suprafața mării,
ă minerală și băi de sulfat de fier,
și alte baze, cu institut de hidroterapie.

ntre bolile următoare: catarul la orga-
de respirație, posturalium de stomac
li de sânge, mai ales: anemie, scro-
ris, rachitism, neurastenii.

zon: dela 1 Iunie—15 Septevre. In
il dela 1 Iunie—15 Iulie, și 20 August
la 15 Septevre, reducere de 20 per-
e la cameră și mâncare și 50 percente
cere la taxa de băi și muzică. Prețul
relor pentru 1 zi 1—8 cor., pe întreg
ul 120—400 cor. Postă, telegraf, tele-
și gară. Legătură de trenuri peste Pre-
și Ghimeș. Prospect trimite

Direcțiunea.

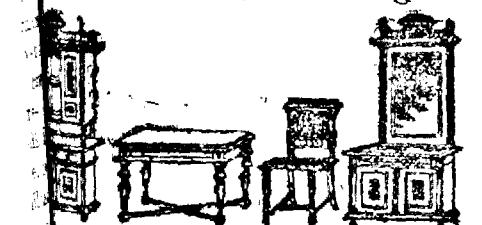
Căsătorie.

tinăr vicenotar, cu diplomă și
fică perfectă, din familie nobiliară
ănă, dorește a se căsători cu o
mișoară sau văduvă fără copii, în
de 18—30 ani și din familie bună
nească, prin a căreia ajutor, in-
ție sau protecție ar deveni notar
o comună mai bine situată, lo-
de Români. Adresa: M. T. de F.
lar, Nábrád. — Szatmármegye.
restante.

MAGAZIN DE MOBILE

Ioan Réthi

artistic pentru edificii și mobile, în
lu—N.-szeben, Elisabetg. 20.

so amosucrări pentru aranjamente de
e, biserici, magazine, birouri și
je, deasemenea pentru clădiri, lucrări
mai modern stil, pe lângă liferare
prețuri moderate și din material uscat.
e și proiecte fac grabnic și gratuit.

umpăr

cantitate flori de romonițe (mu-
ri de tei, flori de friguri, flori
flori de bujor, flori de grâu,
secari, frunze de mătrăgună,
mășalarniță, bolondaică, ciu-
rădăcini de mătrăgună fie
uscate, precum și vespi de
pen (gândaci de maiu).

Farmacia

Andru Szokoly, Arad

de biserica sârbească). —

S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

Numai p. fumători

cari cu considerare țin la sănătatea
lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foițe 20 fil.

70 " 12 "

O cutie de tuburi (100 buc.)

70 fil.

Marcă de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelejts No 4.

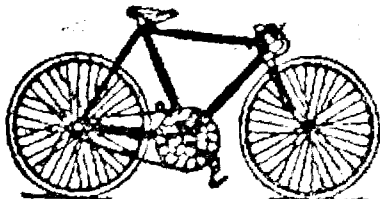
primește două cărțițele gratuit.

La sfaturile medicale, foițele nu
sunt imprimate, dar cu toate aceste
au o marcă de scutire și apoi sem-
nătura fabricantului „MODIANO”.

Arnold aumann Alba Iulia a:
Gyulafvar
fabrică și magazin de mobile

Magazinul de mobile executate în atelierul
propriu cel mai mare din Ardeal. Mare
asortiment de mobile gata ș a. aran-
jamente pentru prinzitor, dormitor, salon și
odăi domnești. — COVOARE, perdele
saltele pentru pat etc. și totfelul de
lucrări în bransa aceasta se execută prompt.
Atelier de tapetarie și decorație.
Fabrică de matrațe din fir galvanizat.
— Intreprindere de pompe funebre. —
Fabrică de mobile (filială) Aind-Nagyened.
CATALOGUL se expediează pentru 2 cor,
— sau lăsați să trimite — îndărpt.

Bicicletele de re-
nume mondial :THE CHAMPION
și PREMIER

cu osie campanilă

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă
garanția de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —
ca gumă interioară și exterioară prima calitate, so-
nerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
In urma circulației mari unde în toată Austro-
Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
— în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit

Salon de haine bărbătești

J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul I.

Palatul Habermann. (Nagyszeben).

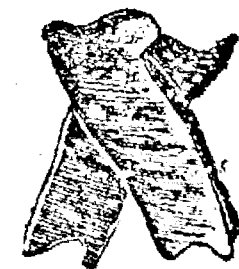
Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea
de sus a șetelor, în asortimentul cel
mai mare, cu toată scumpetea se găsesc
cu prețurile cele mai ieftine
în magazinul de piele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

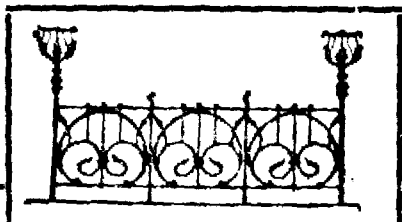
Distins cu diploma
de recunoștință
în anul 1904.

Catalogul ilu-
strat a pretu-
rilor gratuit.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și pentru zidiri
în Bistrița.

Primește ori ce lucrări de bransa aceasta precum: strângerea cu fer a zidurilor, pregătirea de porți și garduri de fier, balcoane, trepti, îngrădiri de morminte, cămine și cuptoare etc. executate artistic și prompt. Primește totodată spre efectuare totfelul de reparaturi atingătoare în bransa aceasta pelângă prețuri ieftine și serviciu punctual.

M. Schromm
mehanic

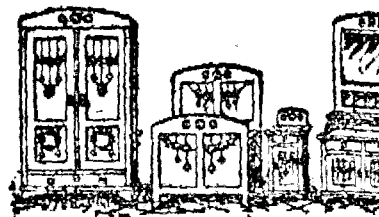
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta bransă, precum:
mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Mașazin de mobile**IOSIF HACKL**

tâmplar de mobile și edifi-
LUGOȘ, Strada Făgetului

Primește orice lucrări pentru aranjarea magazinelor, birourilor și locuințelor, de asemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai mod cel mai rapid și cel mai ieftin pelângă livrare promptă și din materii prime.
Desemne și proiecte fac grabnic și ieftin.

HALÁSZ P. JÁNOS

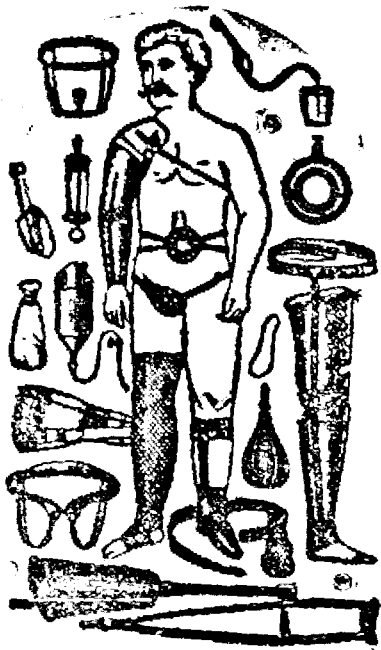
atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare.

Grijiți de adresă.

KÁDI FERENC

călțunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyady-

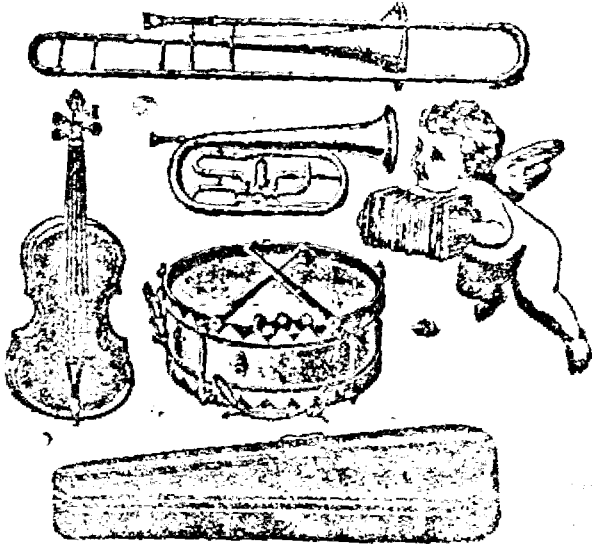
Își recomandă depozitul său bogat asortiment de
ghete p. bărbați, femei și copii
calitatea cea mai bună cum și comandă pe măsură pelângă prețuri convenabile și livrările se primesc pelângă prețuri ieftine.

RELITSCH JÁNOS, atelier de instrumente muzicale în

Versecz
Kudrici-ut 5, colțul străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția onoratului public din loc și jur, magazinul său de instrumente muzicale provăzută cu puteri de prima forță unde se află, vioară, tamburine, armonice, gramofone, tobe, celine, triaungule, oboe, flaut, clarinete, goanre, etc. cari toate se pregătesc și se repară pe lângă prețuri moderate.

Instrumente vechi se primesc pelângă prețurile cele mai mari posibile. Comandele se efectuează prompt.

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCIAR
ROMAN DIN BUCUREȘTI.**ANUNȚ.**

Se aduce la cunoștința D-ilor detentori de scrisori Funciare Rurale 5% precum și acelor cari au depus sau depun asemenea valori, că preschimbarea titlurilor cărora li s-a acordat cupoanele la 1 Ianuarie 1912, se face de pe acum în zilele de Joi și Sâmbătă dela orele 8 1/2—11 1/2 a. m. la Ghisea Verificării Cupoanelor și scrisurilor Funciare, unde se pot primi și alte titluri cu mai multe cupoane.

Scrisurile de preschimbare sunt cele emise în zilele de
poartă numirile: cele de 5000 lei dela Nr. 1—7
» » 1000 » » Nr. 1—35
» » 100 » » Nr. 1—5

Direc-

Numai e lip

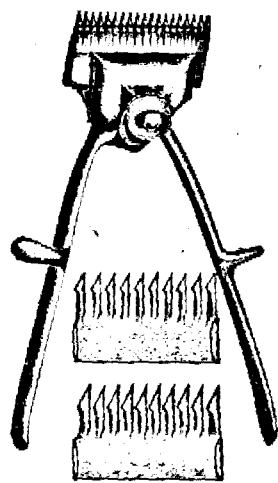
ca să tunzi părul ciasuri întregi cu ajutorul
piaptănelui. Fiecare econom poate comanda pe
pe seama familiei

Mașina de tăiat păr

pregătită din cel mai bun
Foarfecile mașinilor
sunt ascuțite și ciselate cu
astfel să și expediează,
mașină și un piaptăn de
un feder în rezervă, și ole
Expedierea se face și cu
du-se banii înainte.

Prețul unei bucăți 6
se trimite franco (poșta)

Frații LENGYEL
magazin de ex
KAPOSVÁR.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii piatrării.

Atelierul central
al magazinului: Cluji—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

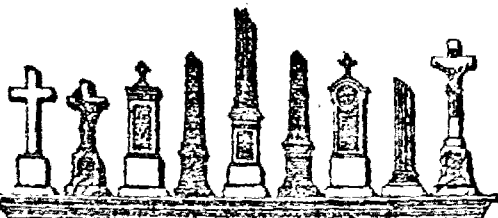
Magazin de pietrii monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

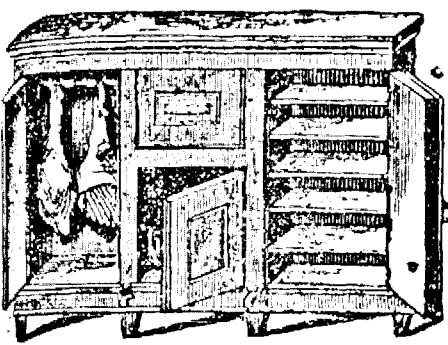
Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Kovits Gerson, Budapesta, IX.,
Strada Tompa No 14.

Ulapuri de gheață la cari e necesară gheață puțină, preparate pentru măsurarea vinului și a berei, conducte la pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesorii la fabricarea zodei, sticle de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praf de limonadă ș. a. Comandele se efectuează prompt și cu prețuri convenabile.

Ioan Haag

tăietor de pile

Timișoara-Josefin, Fröbel-u. 48.

Recomandă ferarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile

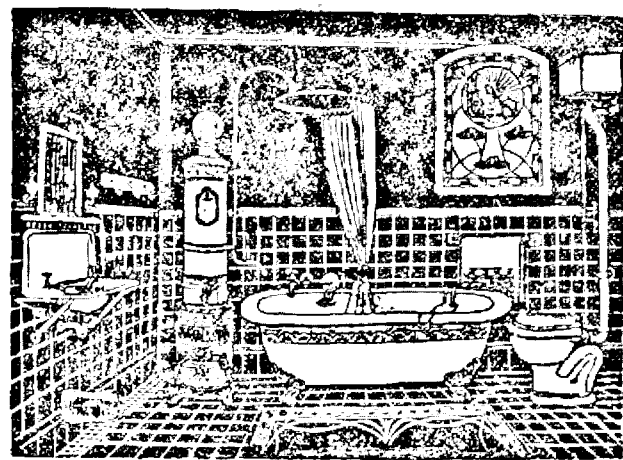
bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate ș. a.

Primește spre scobire pile mici și mari vechi și noi, pelângă prețuri ieftine.

Comandele se execută grabnic și prompt

Max. Ruck, tinichigiu
Sibiu—Nagyszeben, Heidengasse 9.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări p. zidiri, lucrări de tinichea, înfrumșetări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firmei vane de scaldat. în toată mărimea ș. a

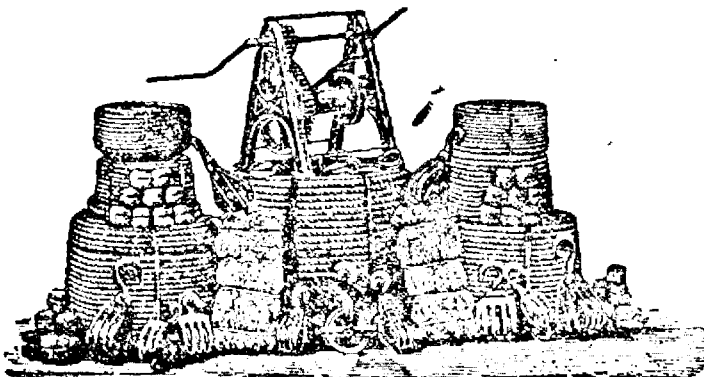

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Totfelul de funil de cânepă, de fir, brăcți, legătoare. Așezare și scurtare de funil de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opritoare ștreanguri, hamaouri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
 cu amortizație de 10—70 ani

la mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 1/4, 4 1/2, 4 3/4
 pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
 creșterea corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.
 Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipați spe-
 se de întabulare, convertez datorile de interese mari.

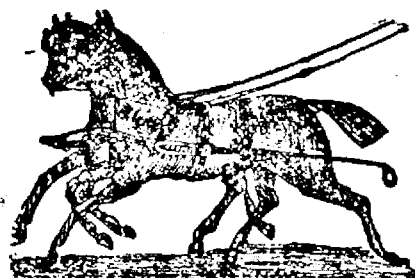
Rezolvare grabnică, serviciu prompt

SZÜCS F. VILMOS

representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a
 Institutului pentru credit fonciar din Sibiu
 teritoriu. comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
 Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utcza 8. (Casa proprie.)
 (Lângă filiala Poștei.)

Prețurile pe lângă onorar acuzitorilor de afaceri abili
 sunt încredere.

Atelier de curelărie,
 șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelărilor)
 Sibiu—Nagyszeben,
 Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat,
 sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele
 solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate.
 Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut
 și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni
 jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari,
 cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt.
 Mare depozit de hamuri pentru cai de la soiurile cele mai
 ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și
 cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Atelierul de fotografiat

MUSCHALEK

Brașov, Strada Porței No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri,
 grupuri, de copii, moment și genre, foto-
 grafii sportive și arhitectice.

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel,
 pastel, și platinotipie până la mărimea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp.
 Comandele se efectuează repede și prompt.

Invenție senzațională.

Brevetat sub
No 3956.Scutit prin lege
sub No 141.

In atenția prășitorilor de vite!

ANTICOLUL e de un efect uimitor **COLICEL.**
în contra :

Experiența de doi ani la regimentul I. de husari arată că în contra colicei nu există un alt leac mai cu efect decât ANTICOLUL, deoarece în toate cazurile și un prav ajunge ca să producă efectul așteptat. La cai în cazurile cele mai grave e destul un prav, vindecare la 1^{1/2} ore. La vite cornute 1 eventual 2 pravuri, vindecarea 1 oră.

In propriul interes comandă o cutie, ca să o ai în caz de lipsă, costă 4 coroane (2 pravuri).

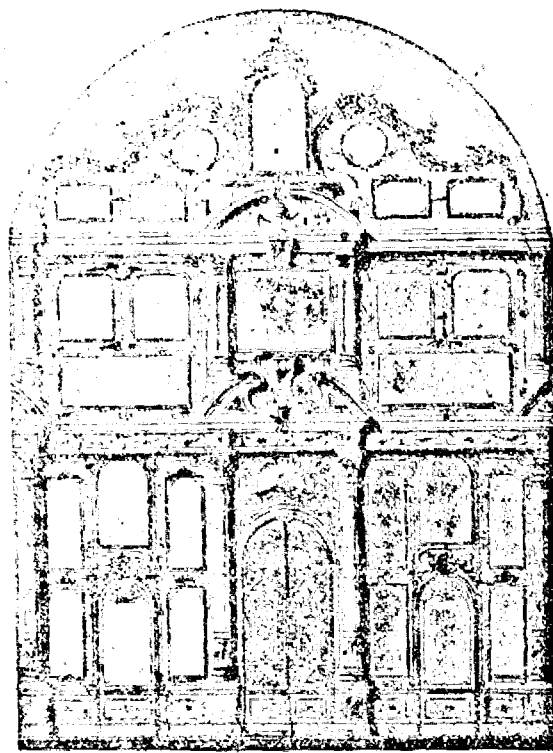
Se poate comanda la :

LABORATORUL ANTICOL

Mayer Ignác, med. veterinar șef reg. Brașov.

Kaiserl. und Königl.
Husaren-Regiment Kaiser No 1.**Certificat.**

Subsemnatul am folosit preparatul dlui Mayer Ignác, medic veterinar de stat, la boala așa numită colică, atât a cailor mici cât și la ai regimentului, cu un rezultat uimitor, pentru care, precum și pentru forma ușor de usat îl recomand cu căldură orișicui.

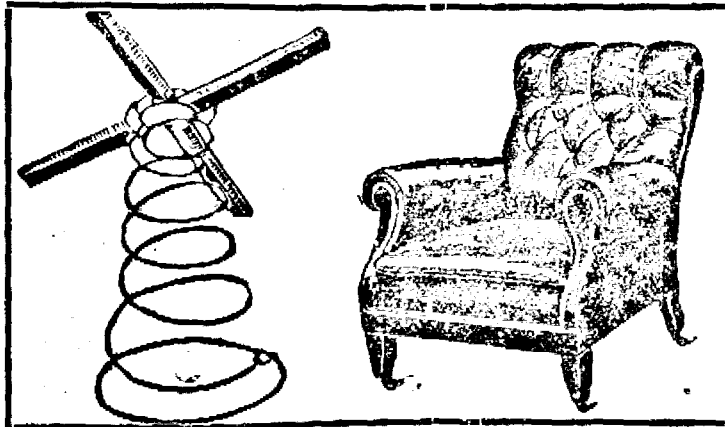
Brașov, 21 Aprilie 1896.
(L. S.)ss. *Littke*, colonel.Schmidt János succesor Schmidt Ferencz
institut pentru ridicarea alatrilor în
Budapesta, Kőbányai-ut 53.

Pregătește : altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii. Prețuri moderate. Condiții favorabile de plată.

Atelierul lui WUNDERTrusouri complete
pentru mirese.Producțiuni exclusiv
locale și ieftine.Execuțiile cele mai
simple și elegante.Moble englezești în
toate culorile.Garnituri din piele
de animale în culori,**din Timișoara-Cetate**

Piața Losoncy-(Dom)-tér 12

:- vis-à-vis de casa comitatului. :-

Prin praxa mea de zecce ani în străinătate mi-am câștigat plăcuta pozițiune și pot aduce la îndeplinire toate cererile on. public.

Perini patente parisiene
lipsite de moli și de
praf cu prețuri ieftine.Depozit permanent de
Ottomane și Divane
lucrate solid și ieftin.Efectuesc orice mobile
și lucrări aparținătoare
— acestei branșe. —Decorațiuni ocazi-
onale elegante și ieftineCornise de aramă
à 5 cor.

Telefon 126. — Atelier de primul rang. — Execuție modernă. — Telefon